

Закон за концесиите (в сила от 01.07.2006)

ЗАКОН за концесиите

Обн., ДВ, бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 53 от 30.06.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., доп., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., изм. и доп., бр. 105 от 22.12.2006 г., изм., бр. 41 от 22.05.2007 г., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този закон се уреждат условията и редът за предоставяне, изпълнение и прекратяване на концесии.

Чл. 2. (1) Концесията е право на експлоатация върху обект от обществен интерес, предоставен от концедент на търговец - концесионер, срещу задължението на концесионера да изгради и/или управлява и поддържа обекта на концесията на свой риск.

(2) Концесията се предоставя въз основа на дългосрочен писмен договор с определен материален интерес, сключен между концедента и концесионера.

(3) Според предмета си концесиите са:

1. концесия за строителство;
2. концесия за услуга;
3. концесия за добив.

Чл. 3. Концесията за строителство има за предмет изпълнение на строеж - обект на концесията, и неговото управление и поддържане след въвеждането му в експлоатация, като възнаграждението се състои в правото на концесионера да експлоатира обекта на концесията или от това право и компенсация от страна на концедента по чл. 6 .

Чл. 4. (1) Концесията за услуга има за предмет управление и поддържане на обекта на концесията, като възнаграждението се състои в правото на концесионера да експлоатира обекта на концесията или от това право и компенсация от страна на концедента по чл. 6 .

(2) Концесията за услуга може да включва и извършване на частични строителни и монтажни работи в случаите, когато е налице необходимост от:

1. довършване на започнато строителство, или
2. частично разширяване, частична реконструкция, частична рехабилитация или ремонт на обекта на концесията.

(3) В случаите по ал. 2 в решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесия и в концесионния договор частичните строителни и монтажни работи се определят като следствие или допълнение към основния предмет на концесията.

Чл. 5. (1) Концесията за добив има за предмет експлоатация на природни богатства чрез добив, който се извършва със средства, осигурени от концесионера и на негов риск.

(2) Предоставянето на концесия за добив на подземни богатства се извършва при условията и по реда на Закона за подземните богатства .

(3) За изпълнението и прекратяването на концесията за добив на подземни богатства се прилага този закон, доколкото в Закона за подземните богатства не е уредено друго.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) (1) Концесията за добив на минерални води има за предмет използване на минералните води чрез водоземане.

(2) Концесията по ал. 1 се предоставя при условията и по реда на този закон, доколкото в Закона за водите не е уредено друго.

Чл. 6. (1) Компенсацията по чл. 3 и чл. 4, ал. 1 се извършва чрез заплащане от концедента на концесионера на част от разходите за обекта на концесията.

(2) Компенсацията по ал. 1 не освобождава концесионера от поемане на основната част от риска по изграждането и/или по управлението и поддържането и се допуска при необходимост от:

1. постигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията, когато цената се определя с нормативен акт, или

2. възстановяване обекта на концесията след случай на непреодолима сила.

(3) Компенсацията за изграждане или за възстановяване на обекта на концесията по ал. 2, т. 2 се извършва след започване експлоатацията на обекта.

(4) Компенсацията за управление и поддържане на обекта на концесия се извършва само за времето, в което с обекта се предоставят услуги, съответно се извършва друга стопанска дейност.

Чл. 7. (1) За предоставеното право на експлоатация на обекта на концесията може да се предвиди задължение на концесионера да извършва към концедента концесионно плащане.

(2) Размерът на концесионното плащане се определя във всеки конкретен случай в зависимост от:

1. икономическата изгода, която концесионерът ще получи от концесията;

2. справедливото разпределение на икономическата изгода между концедента и концесионера;

3. постигането на социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията, когато цената се определя с нормативен акт.

(3) Редът и сроковете за извършване на концесионното плащане се определят с концесионния договор.

Чл. 8. Възможността за извършване на компенсация и на концесионно плащане се определя с решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия в зависимост от икономическата ефективност от експлоатацията на обекта на концесията, определена на базата на:

1. срока на концесията, и
2. прогнозираните разходи за строителство, управление и поддържане и приходи от експлоатацията.

Чл. 9. (1) Предоставянето на концесията включва:

1. извършване на подготвителни действия;
2. провеждане на процедура за предоставяне на концесия;
3. сключване на концесионен договор.

(2) Процедурата за предоставяне на концесия включва:

1. приемане на решение за откриване на процедура за предоставяне на концесия;
2. провеждане на открита процедура, ограничена процедура или състезателен диалог за предоставяне на концесия;
3. определяне на концесионер.

Чл. 10. (1) Концесията се предоставя за срок до 35 години, без право на продължаване. Срокът на концесията започва да тече от датата на влизане в сила на концесионния договор.

(2) При определяне на срока на концесията се вземат предвид финансово-икономическите й показатели и техническите и/или технологичните особености на обекта на концесията.

Чл. 11. (1) Обектът на концесията може да включва и прилежащата му инфраструктура и принадлежности, съществуващи или които ще бъдат изградени от концесионера.

(2) При концесия за строителство изграждането и/или разширяването, и/или реконструкцията, и/или рехабилитацията на обекта на концесията на риск на концесионера е условие за осъществяване на концесията.

Чл. 12. (1) При предоставянето и изпълнението на концесията се спазват и изискванията на законите, регламентиращи дейностите, свързани със съответния обект на концесията.

(2) Не се предоставя концесия при опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, както и в други случаи, определени със закон.

Глава втора

ОБЕКТИ И СУБЕКТИ НА КОНЦЕСИЯТА

Чл. 13. На концесия по реда на този закон се предоставят обектите от обществен интерес:

1. обекти, обявени за изключителна държавна собственост;

2. обекти, имоти или части от имоти - публична държавна или публична общинска собственост, с които се извършва стопанска дейност;

3. обекти, имоти или части от имоти - частна държавна или частна общинска собственост, с които се извършва стопанска дейност;

4. имоти или части от имоти - собственост на публичноправна организация, с които се извършва стопанска дейност.

Чл. 14. (1) Обектите по чл. 13, т. 1 и 2 се предоставят за строителство и експлоатация само чрез концесия за строителство, а за експлоатация - само чрез концесия за услуга, съответно концесия за добив, освен в случаите по Закона за обществените поръчки.

(2) Обектите по чл. 13, т. 3 и 4 се предоставят на концесия за строителство, когато възнаграждението за изграждането, управлението и поддържането им се състои в правото на концесионера да ги експлоатира или от това право и компенсация от страна на концедента по чл. 6 .

(3) Обектите по чл. 13, т. 3 и 4 могат да се предоставят на концесия за услуга, когато възнаграждението за управлението и поддържането им се състои в правото на концесионера да ги експлоатира или от това право и компенсация от страна на концедента по чл. 6 .

Чл. 15. (1) Концедентът запазва правото на собственост върху обекта на концесията.

(2) При концесия за строителство изграденният обект е собственост на концедента от датата на въвеждането му в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията .

(3) Приращенията и подобренията върху обекта на концесията, включително когато не са в изпълнение на концесионния договор, стават собственост на концедента от момента на възникването им.

(4) При прехвърляне на собствеността върху обект или имот по чл. 13, т. 3 и 4 , предоставен на концесия, концесионният договор остава в сила спрямо приобретателя.

Чл. 16. (1) В процедурата за предоставяне на концесия може да участва всяко физическо или юридическо лице или обединение от такива лица.

(2) В процедурата за предоставяне на концесия не може да участва самостоятелно или като член на обединение юридическо лице:

1. което е обявено в несъстоятелност;

2. което е в процедура по ликвидация;

3. на което управител или член на управителния орган, а в случай че член на управителния орган е юридическо лице - неговият представител в съответния управителен орган, е осъден с влязла в сила присъда за престъпления против собствеността, против стопанството, против финансовата, данъчната или осигурителната система (изпиране на пари или измама), за престъпление по служба

или за подкуп (корупция), както и за престъпления, свързани с участие в престъпна група.

(3) В процедурата за предоставяне на концесия не може да участва самостоятелно или като член на обединение физическо лице, което е:

1. осъдено с влязла в сила присъда за престъпление по ал. 2, т. 3;
2. лишено от правото да осъществява търговска дейност.

(4) От участие в процедурата за предоставяне на концесия може да бъде отстранен кандидат или участник, който:

1. е в производство по несъстоятелност;
2. има задължения за публични вземания на държавата или община по смисъла на чл. 162, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс , установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако е допуснато разсрочване или отсрочване на задълженията;
3. има просрочени парични задължения към работниците и служителите, на които е работодател;
4. е бил концесионер и концесионният договор е прекратен по негова вина;
5. е виновен за професионални нарушения, за които комисията по чл. 23, ал. 3 разполага с писмени доказателства, издадени от компетентен орган;
6. не е представил цялата информация, изискваща се от кандидатите или участниците в процедурата за предоставяне на концесия, или предоставената от него информация е невярна или непълна.

(5) Обстоятелствата по ал. 4, наличието на които е основание за отстраняване на кандидат или участник, се определят с обявлението по чл. 41 .

(6) Обстоятелствата по ал. 1 - 4 се удостоверяват с документи и декларации по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

Чл. 17. За концесиите, предоставяни по реда на този закон, концедент е:

1. Министерският съвет - за обектите - държавна собственост;
2. общинският съвет - за обектите - общинска собственост;
3. публичноправна организация, представлявана от орган съгласно устройствения й акт - за обектите нейна собственост.

Чл. 18. (1) Концесионер е участникът в процедура за предоставяне на концесия, с когото концедентът е сключил концесионен договор.

(2) В случаите, когато участникът, определен за концесионер, е юридическо лице или обединение, което не е търговец, концесията се предоставя на новоучредено търговско дружество, в което юридическото лице е едноличен собственик на капитала, съответно участниците в обединението притежават целия капитал в

съотношението от договора им за обединение. В този случай концесионният договор се сключва с новосъздаденото търговско дружество - концесионер, което е обвързано от офертата на юридическото лице, съответно на обединението.

(3) В случаите, когато участникът, определен за концесионер, е физическо лице, концесията се предоставя на новоучредено търговско дружество, в което участникът е едноличен собственик на капитала, или на новорегистриран от него едноличен търговец.

Глава трета

ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ

Чл. 19. (1) Подготвителните действия и внасянето на предложение за предоставяне на концесия за обект - държавна собственост, наричана по-нататък "държавна концесия", се осъществява от министър, определен със закон. В случаите, когато липсва оправомощаване от закон, подготвителните действия се извършват от министъра:

1. който ръководи министерството, на което съответният обект е предоставен за управление;
2. чийто второстепенен разпоредител е ведомството, на което съответният обект е предоставен за управление;
3. който упражнява правата на собственост на държавата в търговец - публично предприятие, на което обектът е предоставен за управление;
4. на регионалното развитие и благоустройството - в останалите случаи.

(2) Подготвителните действия и внасянето на предложение за предоставяне на концесия за обект - общинска собственост, наричана по-нататък "общинска концесия", се осъществяват от кмета на съответната община.

(3) Подготвителните действия и внасянето на предложение за предоставяне на концесия за обект - собственост на публичноправна организация, наричана по-нататък "обществена концесия", се осъществяват от лицето, което я управлява.

(4) Органите по ал. 1 - 3 извършват и други действия, свързани с предоставянето и осъществяването на концесиите, за които са оправомощени със закон или с акт на концедента.

Чл. 20. Подготвителните действия за предоставяне на концесия започват по инициатива на съответния орган по чл. 19, ал. 1 - 3 и се извършват по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

Чл. 21. (1) Подготвителните действия включват изработване от органа по чл. 19, ал. 1 - 3 на обосновка на концесията. Обосновката на концесията се основава най-малко на правен, финансово-икономически, технически и екологичен анализ.

(2) С обосновката по ал. 1 се мотивира предложението за предоставяне на концесия и се определят характеристиките на обекта на концесията и основното й съдържание.

(3) Към обосновката се прилагат документите, определени с правилника за прилагане на закона, включително документи за резултата от съответната процедура по глава шеста от Закона за опазване на околната среда .

(4) Изискванията за съдържанието на обосновката на концесията и на анализите и редът за тяхното изработване и приемане се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 22. Въз основа на обосновката органът по чл. 19, ал. 1 - 3 подготвя проекти на:

1. решение за откриване на процедурата за предоставяне на концесия;
2. обявление за провеждане на процедурата;
3. концесионен договор;
4. документация за участие - при открита и ограничена процедура, или описателен документ - при състезателен диалог.

Глава четвърта

ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНЦЕСИЯ

Чл. 23. (1) Концесия се предоставя при спазване на следните принципи:

1. публичност и прозрачност;
2. свободна и лоялна конкуренция;
3. равнопоставеност на всички кандидати и участници в процедурата за предоставяне на концесия и недопускане на дискриминация.

(2) В решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия, в обявлението или в документацията за участие в процедурата за предоставяне на концесия не могат да се включват условия или изисквания, които дават предимство или необосновано ограничават участието на определени лица.

(3) Комисията за провеждане на процедурата за предоставяне на концесия, наричана по-нататък "комисията", няма право да предоставя информация, с която се дискриминира или облагодетелства кандидат или участник в процедурата.

Чл. 24. (1) Концесионерът се определя чрез провеждане на:

1. открита процедура;
2. ограничена процедура;
3. състезателен диалог;
4. електронен търг - като допълнителна процедура при откритата или ограничената процедура.

(2) При избора на процедура се вземат предвид:

1. спецификата на обекта на концесията и на извършваните с него стопански дейности;
2. броят на очакваните кандидати;
3. обемът и сложността на документацията за провеждане на процедурата;
4. очакваните обем и сложност на офертите.

(3) Провеждането на процедура на състезателен диалог се допуска, когато са налице условията по чл. 32, ал. 3 .

Чл. 25. (1) При провеждане на процедура за предоставяне на концесия комисията отстранява с решение от участие в процедурата кандидатите или участниците, за които е налице някое от обстоятелствата по чл. 16, ал. 2 и 3 . От участие в процедурата се отстраняват и кандидатите или участниците, за които е налице обстоятелство по чл. 16, ал. 4 , което е определено с обявлението по чл. 41 .

(2) Процедурата за предоставяне на концесия се провежда и в случаите, когато има само един допуснат кандидат или участник.

Чл. 26. (1) Комисията извършва подбор на кандидатите или участниците, допуснати до участие в процедурата за предоставяне на концесия, по следните критерии:

1. пригодност за изпълнение на професионална дейност;
2. икономическо и финансово състояние;
3. технически възможности и/или професионална квалификация.

(2) Критерият пригодност за изпълнение на професионална дейност се доказва чрез:

1. регистрация в професионален и търговски регистър съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, и/или
2. опит в изпълнението на дейности, идентични или сходни с дейностите, които могат да се извършват с обекта на концесията, както и притежаването на лицензии или разрешителни за извършване на съответните дейности съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен.

(3) Критерият икономическо и финансово състояние се доказва чрез:

1. регистриран основен капитал на кандидата;
2. балансова и/или пазарна стойност на активите на кандидата, която се удостоверява с годишния финансов отчет или със съответната пазарна оценка, изготвена от лицензирани оценители;
3. годишни финансови отчети на кандидата за последните три години.

(4) Критерият технически възможности и/или професионална квалификация се доказва чрез:

1. декларация, съдържаща списъци на изпълнени и изпълнявани през последните 5 години договори с предмет, идентичен или сходен с предмета на концесията, включително основните елементи на договорите, и/или

2. описание на техническото оборудване и на възможностите за осигуряване качествено изпълнение на концесионния договор, и/или

3. списък на техническите лица, включително на тези, които ще отговарят за качеството на изпълнение на концесионния договор, и/или

4. сертификати за управление на качеството или за опазване на околната среда, и/или

5. документи, удостоверяващи образованието и професионалната квалификация на ръководните служители, които ще отговарят за изпълнението на дейностите по концесионния договор, и/или

6. данни за собствени или наети технически лица, които кандидатът или участникът ще използва за изпълнение на строителството - при концесия за строителство.

(5) Критериите за подбор на кандидатите се определят в съответствие със спецификата на обекта на концесията и на извършваните с него стопански дейности и се посочват в обявлението.

(6) С решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия може да се предвиди възможност доказването на съответствието с критериите по ал. 1, т. 2 и 3 да бъде извършено чрез възможностите на трети лица. В тези случаи кандидатът следва да представи доказателства, че ще има на разположение възможностите на третото лице.

(7) Кандидатите, които отговарят на критериите за подбор, се определят с решение на комисията и могат да продължат участието си в процедурата, а останалите се отстраняват.

(8) При ограничена процедура и състезателен диалог обявлението може да включва и ограничаване на броя на кандидатите, които в резултат на подбора, съответно на проведените разговори, се канят да представят оферти. В тези случаи в обявлението се посочват обективни и недискриминационни критерии, които се прилагат, както и минималният брой на поканените кандидати.

(9) В случаите по ал. 8 минималният брой на кандидатите, които се канят да подадат оферти, не може да бъде по-малък от петима - при ограничена процедура, и от трима - при състезателен диалог. Когато в процедурата участват по-малък брой кандидати, комисията е длъжна да покани всички кандидати, отговарящи на критериите, посочени в обявлението.

Чл. 27. (1) При открита процедура, ограничена процедура и състезателен диалог критерият за оценка на офертите е икономически най-изгодната оферта.

(2) Икономически най-изгодната оферта се определя въз основа на комплексна оценка на офертата съгласно критериите, определени в решението и в обявлението за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

Чл. 28. (1) Критериите, които формират комплексната оценка на офертата, са:

1. свързани с предмета на концесията, като:

а) качество на строителството и/или на управлението и поддържането на обекта на концесията;

б) качество на предоставяните услуги;

в) цена на строителството;

г) цена на предоставяните услуги;

д) технически предимства, в това число техническо оборудване и материално-техническа база;

е) функционални характеристики на обекта на концесия;

ж) срок на завършване на строителството;

з) условия за извършване на компенсацията по чл. 6 , ако такава е предвидена с решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия;

2. мерки за опазване на околната среда, когато такива са необходими;

3. срок на концесията;

4. най-ниска цена на инвестицията за строителство и/или най-ниска цена на предоставяните услуги с обекта на концесията - при концесия за строителство;

5. най-ниска цена на предоставяните услуги с обекта на концесията - при концесията за услуги;

6. размер на концесионното плащане, ако такава е предвидено;

7. други в зависимост от спецификата на концесията.

(2) В решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия, в обявлението по чл. 41 и в методиката за оценяване на офертите се посочват критериите и относителната тежест на всеки от тях. Начинът за оценяване на отделните критерии се определя с методиката за оценяване, която е неразделна част от документацията за участие в процедурата.

(3) Оферта, която не отговаря на критериите и изискванията за тяхното удовлетворяване, не се оценява.

Чл. 29. (1) Ако в офертата на някой участник е предложена цена на строителството или на предоставяните услуги, която е по-ниска с повече от 30 на сто от средната цена в останалите оферти, комисията изисква от участника подробна писмена обосновка за предложената цена, като определя разумен срок за представяне на обосновката, който не може да бъде по-кратък от три работни дни след получаване на искането за това.

(2) Комисията може да приеме писмената обосновка по ал. 1 и да не отстрани офертата, когато се посочи някое от следните обективни обстоятелства, свързани със:

1. оригинално решение за изпълнение на строителството или за предоставяне на услугите;
2. техническо решение;
3. наличие на изключително благоприятни условия за участника;
4. икономичност при изпълнение на строителството или на предоставяне на услугите;
5. получаване на държавна помощ.

(3) Офертата не се оценява, когато:

1. участникът не представи в срок писмената обосновка, или
2. комисията прецени, че посочените в обосновката обстоятелства не са обективни, или
3. участникът не докаже законовото основание за получена държавна помощ в определен от комисията срок.

Чл. 30. Открита процедура е процедурата за предоставяне на концесия, при която всяко лице може да подаде оферта.

Чл. 31. (1) Ограничена процедура е процедурата за предоставяне на концесия, при която оферта може да подаде кандидат, който е получил покана след подбора.

(2) Ограничената процедура за предоставяне на концесия се провежда на два етапа:

1. допускане и подбор по реда на чл. 25 и 26 ;
2. подаване на оферти от кандидатите, получили покана след подбора.

Чл. 32. (1) Състезателен диалог е процедурата за предоставяне на концесия, при която оферта може да подаде кандидат, който е получил покана след провеждане на разговори с допуснатите кандидати.

(2) Състезателният диалог се провежда на три етапа:

1. допускане и подбор по реда на чл. 25 и 26 ;
2. провеждане на разговори с кандидатите, получили покана да продължат участието си в процедурата след подбора, за обсъждане на предложения, които отговарят на критериите и изискванията, посочени в обявлението по чл. 41 или в описателния документ;
3. подаване на оферти от кандидатите, предложили подходящи решения и получили покана.

(3) Процедура на състезателен диалог се провежда само за концесия за строителство в особено сложни случаи, когато по обективни причини не може да се определи някое от следните обстоятелства:

1. техническите спецификации за удовлетворяване на целите и/или параметрите на концесията, отнасящи се до проектирането, методите за изчисляване във връзка с проектирането и строителството, изпълнението на строителството и/или използваните материали;

2. правната и/или финансовата рамка на концесията.

(4) Обстоятелствата по ал. 3 се посочват в обявлението и/или в описателния документ.

(5) Провеждането на разговорите с допуснатите кандидати се извършва на кръгове, при които комисията обсъжда с всеки кандидат поотделно предложените от него решения.

(6) В резултат на проведените разговори комисията изработва документация за участие в процедурата. При необходимост, преди одобряване на документацията, комисията може да предложи на концедента да допълни решението за откриване на процедурата преди отправянето на покани за подаване на оферти.

(7) В случаите по ал. 6 концедентът може да приеме решение за допълнение на решението за откриване на процедурата. Решението се обнародва в "Държавен вестник". След обнародването на решението комисията предлага, а органът по чл. 19, ал. 1 - 3 одобрява документацията за участие.

(8) Комисията отправя покани за подаване на оферти до кандидатите, предложили подходящи решения, и им предоставя документацията за участие.

(9) Офертата на участник в състезателния диалог трябва да отговаря на изискванията и условията на концесията, определени с документацията за участие.

(10) Участникът, представил икономически най-изгодна оферта, може да бъде задължен да уточни писмено параметрите ѝ. Уточненията не могат да променят основните параметри на офертата.

(11) С решението за откриване на процедурата може да се определи възнаграждение за кандидатите, представили писмени предложения, които са били обект на разговори и са получили висока оценка.

Чл. 33. (1) Електронен търг може да се провежда при открита или ограничена процедура, когато техническите спецификации на концесията са точно определени и в решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия е предвидено, че след предварителна оценка на офертите определянето на концесионер се извършва чрез електронен търг. Провеждането на електронен търг се посочва и в обявлението за провеждане на процедурата.

(2) Електронният търг се провежда след извършване на предварителна оценка на офертите на участниците по критериите по чл. 28, ал. 1 в съответствие с методиката за оценка и може да се проведе на последователни кръгове.

(3) Не се допуска провеждане на електронен търг с цел препятстване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията или за промяна на обекта на концесията, посочен в обявлението и в техническите спецификации.

(4) За предоставяне на концесия за строителство, която включва в предмета си и интелектуална дейност като проектиране на строителни обекти, не може да се провежда електронен търг.

Чл. 34. (1) Критериите за оценка на резултатите от електронния търг са:

1. цена:

а) при концесия за строителство - най-ниска цена на строителството;

б) при концесия за услуга - най-ниска цена на предоставяните от концесионера услуги на трети лица;

в) при концесия за добив - най-висок размер на концесионното плащане;

2. икономически най-изгодна оферта; в тези случаи се оценяват офериранияте цени и критериите, посочени в методиката за оценяване.

(2) Критерии по ал. 1, т. 2 могат да бъдат:

1. техническите характеристики, чиито стойности са предмет на електронен търг, при условие че тези характеристики са количествено определими и могат да бъдат изразени с цифри или с проценти;

2. всички ограничения за стойностите, които могат да бъдат представени, които са резултат от спецификациите, свързани с предмета на концесията;

3. информацията, която се предоставя на участниците в хода на електронния търг, и срокът за предоставянето ѝ;

4. информацията, свързана с провеждането на електронния търг;

5. условията за наддаване, включително минималната стъпка при наддаването;

6. информацията, свързана с използваното електронно оборудване, както и условията и техническите спецификации за свързване.

Чл. 35. (1) На участниците, представили оферти, които отговарят на посочените в методиката за оценка на офертите показатели, се изпраща по електронен път покана за участие в електронния търг, придружена с резултатите от предварителната оценка. Участниците представят:

1. нови цени - при критерия цена;

2. нови цени и нови стойности на показателите - при критерия икономически най-изгодна оферта.

(2) Поканата по ал. 1 съдържа:

1. цялата информация за индивидуалното свързване към използваното електронно оборудване;

2. датата и часа на началото на електронния търг;

3. продължителността на времето за всеки отделен кръг от търга;

4. условията и сроковете за прекратяване на електронния търг.

(3) Електронният търг не може да започне по-рано от два работни дни след датата на изпращане на поканите по ал. 1.

(4) Когато критерият за оценка на резултатите от електронния търг е икономически най-изгодна оферта, поканата съдържа математическата формула, която следва да бъде използвана в електронния търг за целите на автоматичното прекласиране на базата на представените нови цени и/или стойности. Формулата включва тежестта на всички критерии, които определят икономически най-изгодната оферта, както е посочено в обявлението по чл. 41 или в спецификациите в документацията за участие, като за тази цел всички обхвати се редуцират предварително до определената стойност.

(5) Когато в обявлението не е ограничено представянето на варианти на офертата, за различните варианти се изработват отделни математически формули.

(6) По време на всеки последователен кръг от електронния търг комисията предоставя на всички участници достатъчно информация, която да им даде възможност да проверят мястото си в класирането във всеки момент. Комисията може да предоставя и информация за предложени други цени или стойности, при условие че това е указано в спецификациите. Комисията може да съобщава по всяко време и броя на участниците във всеки кръг от електронния търг.

(7) В случаите по ал. 6 комисията не може да разкрива самоличността на участниците в електронния търг.

Чл. 36. (1) Комисията прекратява електронния търг:

1. в предварително определените в поканата за участие в търга дата и час, или

2. след изтичане на предварително определен срок от преустановяване получаването на нови цени или стойности, които да отговарят на определената минимална стъпка, или

3. когато всички кръгове на електронния търг, определени в поканата за участие в търга, са завършили.

(2) Класирането на участниците се извършва автоматично по електронен път.

Чл. 37. Редът и сроковете за организиране и провеждане на процедурите за предоставяне на концесия се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава пета

РЕШЕНИЕ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНЦЕСИЯ

Чл. 38. (1) В резултат на извършените подготвителни действия органът по чл. 19, ал. 1 - 3 прави мотивирано предложение пред концедента за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

(2) Към предложението се прилагат обосновката на концесията по чл. 21 , проектите по чл. 22 и други документи, определени със закон или с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 39. (1) Въз основа на предложението по чл. 38, ал. 1 концедентът приема решение за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

(2) С решението по ал. 1 се определят:

1. предметът и обектът на концесията;
2. стопанските дейности, които могат да се осъществяват чрез обекта на концесията;
3. в случаите по чл. 11, ал. 1 - прилежащата на обекта на концесията инфраструктура и принадлежности;
4. максималният срок на концесията;
5. началната дата на концесията;
6. условията за осъществяване на концесията;
7. основните права и задължения по концесионния договор;
8. условията за възлагане изграждането на обекта на концесията от подизпълнители;
9. условията и/или забраните за отдаване на обекта на концесията под наем и за предоставяне на дейности по експлоатацията и поддържането му на подизпълнители;
10. видът и размерът на гаранциите за изпълнение на задълженията по концесионния договор и/или други обезпечения;
11. условията за извършване на концесионното плащане, когато такова се предвижда, включително:
  - а) размерът на еднократното концесионно плащане, дължимо към датата на влизане в сила на концесионния договор;
  - б) размерът на минималното годишно концесионно плащане за срока на концесията;
  - в) максималният гратисен период, през който концесионерът се освобождава от извършване на концесионното плащане - когато такъв се предвижда;
  - г) редът за извършване на концесионното плащане;
12. изискванията, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, с опазването на околната среда, на човешкото здраве, на защитените територии, зони и обекти и на обществения ред;
13. формата, размерът и условията за извършване на компенсация по чл. 6 , когато такава се предвижда;
14. задължението на концесионера да застрахова за срока на концесията за своя сметка и в полза на концедента обекта на концесията;

15. други изисквания, свързани с характера на концесията, които не са нормативно определени;

16. процедурата за предоставяне на концесия, включително провеждането на електронен търг - когато такъв ще се провежда при открита или ограничена процедура;

17. критериите за комплексна оценка на офертите и тяхната относителна тежест;

18. размерът и начинът на плащане на гаранцията за участие в процедурата за предоставяне на концесия.

(3) При процедура на състезателен диалог решението може да не съдържа някои от елементите по ал. 2, които са свързани с тези по чл. 32, ал. 3 .

(4) Решението по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

(5) Решението по ал. 1 може да бъде изменяно или допълвано в случаите, предвидени в този закон.

Чл. 40. (1) В 7-дневен срок от влизането в сила на решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия органът по чл. 19, ал. 1 - 3 със заповед одобрява обявление за провеждане на процедурата, документация за участие в открита и ограничена процедура, съответно описателен документ при състезателен диалог, и проект на концесионен договор и изпраща обявлението за обнародване в "Държавен вестник" и за вписване в Националния концесионен регистър.

(2) При издаването на заповедта органът по чл. 19, ал. 1 - 3 е обвързан с решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

Глава шеста

ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНЦЕСИЯ

Раздел I

Обявление за провеждане на процедура за предоставяне на концесия

Чл. 41. Обявлението за провеждане на процедура за предоставяне на концесия, наричано по-нататък "обявлението", съдържа следните данни:

1. предмет на концесията;

2. органа, който организира провеждането на процедурата за предоставяне на концесия: наименование, адрес, факс, електронен адрес и лице за връзка;

3. вид на обекта на концесията;

4. местонахождение на обекта на концесията;

5. индивидуализация на обекта на концесията;

6. описание на строителството и размер на инвестициите за строителство - за концесията за строителство;

7. описание и обем на услугите и/или стопанските дейности, които концесионерът може да извършва чрез обекта на концесията;
8. процента от общата стойност на строителството, което следва да бъде извършено от подизпълнители - в случаите по чл. 53, ал. 1 ;
9. вид на процедурата за предоставяне на концесия;
10. размер на гаранцията за участие в процедурата и условията за нейното предоставяне или заплащане;
11. срок на валидност на офертите;
12. място за получаване, цена и начин на плащане на документацията за участие в процедурата;
13. срок за получаване на документацията за участие в процедурата;
14. място и срок за получаване на заявленията за участие в процедурата - при ограничена процедура и при състезателен диалог;
15. място и срок за получаване на офертите;
16. място и дата на отваряне на офертите;
17. език, на който трябва да бъдат написани заявленията и офертите;
18. обстоятелствата по чл. 16, ал. 2 и 3 и документите за удостоверяването им;
19. обстоятелствата по чл. 16, ал. 4 , при наличието на които комисията отстранява кандидат или участник в процедурата, и начина за удостоверяването им;
20. критериите за подбор и документите за доказване на съответствието с тях;
21. ограниченията за представяне на варианти в офертата;
22. критериите, които формират комплексна оценка на офертите, и тежестта на всеки от тях;
23. условията и сроковете за прекратяване на електронния търг - когато такъв се предвижда;
24. дата на изпращане на обявлението в "Държавен вестник";
25. ред и срок за обжалване на заповедта за одобряване на обявлението;
26. други, в зависимост от спецификата на обекта на концесията и на извършваните с него стопански дейности.

Чл. 42. (1) Обявлението се попълва в електронен формуляр.

(2) Органът по чл. 19, ал. 1 - 3 изпраща електронния формуляр с обявлението в електронната страница на "Държавен вестник" за обнародване и в Националния концесионен регистър за вписване. Обявлението се обнародва в 5-дневен срок от

изпращането му и се вписва в Националния концесионен регистър в тридневен срок след обнародването му.

(3) (В сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз) Едновременно с изпращането му в "Държавен вестник" обявлението за концесия за строителство със стойност, определена в правилника за прилагане на закона, се изпраща по електронен път и до Европейската комисия.

Чл. 43. (1) След обнародването на обявлението в "Държавен вестник" органът по чл. 19, ал. 1 - 3 публикува съобщение за процедурата за предоставяне на концесия в средствата за масово осведомяване и/или в Интернет.

(2) В съобщението се посочват най-малко обектът на концесията, датата и броят на "Държавен вестник", в който е обнародвано обявлението.

(3) В съобщението не може да се включва информация, която не се съдържа в решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия и в обявлението.

Раздел II

Документация за участие в процедурата за предоставяне на концесия и проект на концесионен договор

Чл. 44. (1) Документацията за участие в процедурата за предоставяне на концесия съдържа:

1. описание на обекта на концесията и документите, които го индивидуализират;
2. условията, на които трябва да отговаря офертата, включително техническите спецификации и спецификацията за електронния търг, когато такъв се предвижда;
3. инвестиционните проекти - при концесия за строителство, ако са изработени такива;
4. минималните изисквания, на които трябва да отговарят вариантите, и начина на тяхното представяне - когато с обявлението не е ограничена възможността за представяне на варианти в офертата;
5. критериите за комплексна оценка на офертите, тяхната относителна тежест и методиката за оценяване на офертите;
6. образец на офертата и указания за изработването ѝ;
7. други, в зависимост от предмета на концесията и предвижданата процедура.

(2) Методиката по ал. 1, т. 5 съдържа точни и подробни указания за определяне на оценката по всеки критерий и за определяне на комплексната оценка на офертата.

(3) Техническите спецификации по ал. 1, т. 2 се определят по Закона за обществените поръчки .

(4) Комисията може да определи част от документацията за участие в процедурата за конфиденциална. В тези случаи кандидатите и участниците в процедурата са

длъжни да подадат декларация по образец, приложен към документацията, с която се задължават да не разгласяват конфиденциалните данни.

Чл. 45. Към документацията за участие в процедурата се прилагат копия от решението за откриване на процедурата, от обявлението и от проекта на концесионен договор, както и други документи, определени с правилника за прилагане на закона.

Раздел III

Комисия за провеждане на процедурата за предоставяне на концесия

Чл. 46. (1) Процедурата за предоставяне на концесия се организира от органа, извършил подготвителните действия, и се провежда от комисия, която се назначава от:

1. министър-председателя - за държавните концесии;
2. кмета на общината - за общинските концесии;
3. органа, който управлява публичноправната организация - за обществените концесии.

(2) Комисията се състои от председател, заместник-председател и най-малко трима членове.

(3) Комисията приема решенията си с мнозинство от състава ѝ.

(4) В състава на комисията не може да участва лице, което:

1. има материален интерес от предоставяната концесия;
2. е свързано лице с кандидат или участник в процедурата за предоставяне на концесия, а в случаите, когато кандидатът или участникът е юридическо лице - и с член на неговия управителен или контролен орган.

(5) Председателят, заместник-председателят и членовете на комисията са длъжни в тридневен срок:

1. от получаване на заповедта за назначаване на комисията да подадат декларация за липсата на материален интерес от предоставяната концесия;
2. от узнаване на обстоятелството, че в процедурата за предоставяне на концесия участва свързано с тях лице, да подадат искане за освобождаване от състава на комисията.

(6) При наличие на материален интерес от предоставяната концесия, при подадено искане за освобождаване от състава на комисията, както и в други случаи, при които по обективни причини лице по ал. 5 не може да изпълнява задълженията си, съответният орган по ал. 1 назначава негов заместник.

Чл. 47. (1) Председател на комисията за държавните концесии е министърът, извършил подготвителните действия за предоставяне на концесията. В случаите по чл. 46, ал. 6 за председател на комисията се назначава заместник-министър на съответното министерство.

(2) Като членове на комисията за държавните концесии задължително се включват поне един представител на съответното министерство и по един представител на администрацията на Министерския съвет и на Министерството на финансите. По преценка на министър-председателя в комисията могат да бъдат включени и представители на други ведомства и на областния управител.

(3) Мнозинството на комисията за държавните концесии, включително председателят и заместник-председателят, не може да бъде формирано от представители на едно ведомство.

Чл. 48. (1) Комисията:

1. организира приемането и съхраняването на заявленията и на офертите;
2. допуска до и отстранява от участие в процедурата кандидатите или участниците;
3. извършва подбора и определя кандидатите, които получават право да продължат участието си в процедурата;
4. провежда разговорите с кандидатите, получили право да продължат участието си в състезателния диалог;
5. определя кандидатите, на които да отправи покана за представяне на оферта при ограничена процедура и състезателен диалог;
6. дава разяснения и предоставя допълнителна информация или документи;
7. прави предложения за отстраняване на незаконосъобразност в обявленията, документацията за участие и проекта на концесионен договор;
8. разглежда и оценява офертите и извършва класиране на участниците, като предлага класираният на първо място да бъде определен за концесионер;
9. провежда електронен търг, когато такъв се предвижда, включително определя съдържанието на поканите;
10. изработва проект на решение за определяне на концесионер или проект на решение за прекратяване на процедурата за предоставяне на концесия.

(2) Решенията на комисията се мотивират и заедно с извършените от нея действия се отразяват в протокол. При електронен търг в протокола се отразяват и резултатите от класирането по чл. 36, ал. 2 .

(3) За извършените действия и приетите решения комисията уведомява всички кандидати или участници в процедурата.

(4) Комисията може да привлича като консултанти служители или външни експерти. Разпоредбите на чл. 46, ал. 4 - 6 се прилагат и за консултантите.

(5) На членовете на комисията и на консултантите се изплаща възнаграждение при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

Раздел IV

Заявления и оферти

Чл. 49. (1) Заявление за участие в ограничена процедура и състезателен диалог и оферта за участие в открита процедура може да подаде лице по чл. 16, ал. 1, за което не е налице обстоятелство по чл. 16, ал. 2 - 4.

(2) Оферта за участие в ограничена процедура, състезателен диалог и електронен търг може да подаде кандидат, който е получил покана след подбор при ограничена процедура, след провеждане на разговори при състезателен диалог или след предварително оценяване на офертата при електронен търг.

Чл. 50. (1) Сроковете за получаване на заявления и оферти се определят в обявлението по чл. 41.

(2) Сроковете за получаване на заявления не могат да бъдат по-кратки от:

1. петдесет и два дни от датата на обнародване на обявлението в "Държавен вестник" - при концесия за строителство със стойност на предвидената инвестиция за строителство на обекта на концесията, над определената в правилника за прилагане на закона;

2. тридесет и пет дни от датата на обнародване на обявлението в "Държавен вестник" - за останалите случаи.

(3) Сроковете за получаване на оферти се определят от датата на обнародването на обявлението в "Държавен вестник" - при откритата процедура, или от датата на изпращането на поканата за подаване на оферти при ограничената процедура и състезателния диалог, и не могат да бъдат по-кратки от:

1. петдесет и два дни - при концесия за строителство със стойност на предвидената инвестиция за строителство на обекта на концесията, над определената с правилника за прилагане на закона;

2. тридесет и пет дни - за останалите случаи.

Чл. 51. (1) При изработване на офертата кандидатите спазват условията, определени с документацията за участие.

(2) До изтичането на срока за получаване на офертите всеки участник в процедурата може да промени, да допълни или да оттегли офертата си.

(3) Кандидат в процедура за предоставяне на концесия има право да подаде само една оферта.

(4) Кандидатът може да предложи няколко варианта в офертата си освен в случаите, когато с обявлението е ограничена възможността за това.

(5) Комисията разглежда и класира само вариантите на офертите, които удовлетворяват обявените с документацията за участие минимални изисквания.

Чл. 52. (1) Към офертата всеки участник може да приложи декларация, в която посочва коя част от съдържащата се в нея информация е конфиденциална.

(2) Конфиденциална може да бъде информацията, която включва технически или търговски тайни на кандидата.

(3) Не може да бъдат декларираны за конфиденциални данните, които трябва да се съдържат в партидата на регистрираната концесия в Националния концесионен регистър.

(4) Информацията, посочена в декларацията по ал. 1, запазва конфиденциалността си и след включването ѝ в концесионния договор - до неговото прекратяване или за срок, определен от концесионера.

(5) Комисията и привлечените консултанти са длъжни да не разгласяват и да не предават на други лица информацията по ал. 1, освен в случаите, предвидени в Закона за достъп до обществена информация .

Чл. 53. (1) С решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия за строителство концедентът може да постави условие най-малко 30 на сто от общата стойност на строителството да се извърши от трети лица - подизпълнители.

(2) Извън случаите по ал. 1 кандидатите могат свободно да предлагат с офертата си възлагането на част от строителството на подизпълнители, като определят процента от стойността на строителните работи, който ще се изпълнява от тях.

(3) Предложението на участника, определен за концесионер, относно наемането на подизпълнители за извършване на част от строителството, се включва в концесионния договор.

Чл. 54. (1) В случаите по чл. 53 концесионерът определя подизпълнителите по реда на Закона за обществените поръчки , с изключение на срока за получаване на:

1. заявления за участие в процедурата, който не може да бъде по-кратък от 37 дни от датата, на която обявлението е обнародвано в "Държавен вестник";

2. офертите, който не може да бъде по-кратък от 40 дни от датата, на която обявлението е обнародвано в "Държавен вестник", или от датата, на която са изпратени поканите за представяне на оферти.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага в случаите, когато подизпълнител е свързано с концесионера лице.

(3) Списък на свързаните лица по ал. 2 се включва в офертата на участника и се актуализира след всяка промяна в отношенията между лицата.

(4) Списъците по ал. 3 се прилагат към концесионния договор. При промяна на отношенията между концесионера и свързаното с него лице се сключва допълнително споразумение към концесионния договор по реда на чл. 70 .

Раздел V

Гаранции

Чл. 55. (1) Заедно с офертите си кандидатите представят гаранция за участие в процедурата под формата на внесен депозит или банкова гаранция. Формата на гаранцията се избира от кандидатите.

(2) Гаранцията по ал. 1 обезпечавя участието на кандидата в процедурата за предоставяне на концесия и сключването на концесионния договор от участника, определен за концесионер. Когато гаранцията е под формата на банкова гаранция,

при издаването ѝ трябва да се осигури валидност, която да гарантира усвояването ѝ съгласно изискванията на този раздел.

(3) Гаранцията се освобождава със заповед на органа, който организира провеждането на процедурата за предоставяне на концесия, в 7-дневен срок от изтичането на срока за обжалване на решението за определяне на концесионер, съответно на решението за прекратяване на процедурата.

(4) Гаранциите на участници, които са преустановили участието си в процедурата, се задържат, съответно се усвояват.

(5) Не се освобождава в срока по ал. 3 гаранцията на:

1. участника, определен за концесионер;

2. участника, обжалвал решението за определяне на концесионер.

(6) Гаранцията на участник, определен за концесионер, се задържа, съответно се усвоява, в случаите, когато той не сключи концесионния договор в определения срок, а когато го сключи - гаранцията се освобождава в 7-дневен срок.

(7) Гаранцията на участник, обжалвал решението за определяне на концесионер, се задържа, съответно се усвоява, в случаите, когато влязлото в сила решение остави жалбата без уважение. В останалите случаи гаранцията се освобождава в 7-дневен срок от влизането в сила на решението по жалбата.

Чл. 56. Концесионерът представя гаранции и/или други обезпечения за изпълнение на задълженията си по концесионния договор.

Чл. 57. Гаранциите и обезпеченията се определят с решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

Глава седма

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОНЦЕСИОНЕР

Чл. 58. (1) Органът, който организира провеждането на процедурата за предоставяне на концесия, представя на концедента доклад и проект за решение за определяне на концесионер в срок, определен със заповедта за назначаване на комисията, която не може да бъде по-дълъг от три месеца, а в случаите на електронен търг - в двуседмичен срок от приключването му. Към доклада се прилага протоколът на комисията по чл. 48, ал. 2 .

(2) Въз основа на доклада и протокола на комисията след самостоятелна преценка на изложените в тях факти и обстоятелства концедентът приема решение за:

1. определяне на концесионер на класирания на първо място участник, или

2. възлагане на комисията да отстрани констатирани нередовности, след което да извърши ново класиране, или

3. прекратяване на процедурата в случаите по чл. 60, ал. 1, т. 1 - 4 .

(3) Решението се обнародва в "Държавен вестник" и може да бъде обжалвано в 10-дневен срок от обнародването по реда на глава единадесета.

(4) (В сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз) При концесия за строителство със стойност на предвидената инвестиция за строителство на обекта на концесията, над определената с правилника за прилагане на закона, едновременно с изпращането му в "Държавен вестник" решението се изпраща по електронен път и до Европейската комисия.

Чл. 59. (1) С решението за определяне на концесионер се:

1. конкретизират основните елементи на концесията в съответствие с офертата на участника, предложен за концесионер, които не са определени или са определени в граници с решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесия;

2. определя срок за сключване на концесионния договор, който не може да бъде по-дълъг от три месеца.

(2) Концедентът може да определи за концесионер класирания на второ място участник, при условие че класираният на първо място не сключи концесионния договор в определения срок.

(3) За държавните концесии с решението на Министерския съвет се определя органът, който:

1. сключва концесионния договор и представява концедента по него, с изключение на прекратяването му;

2. организира контрола по изпълнението на концесионния договор.

(4) За общинските и обществените концесии правомощията по ал. 3 се осъществяват от съответния орган по чл. 19, ал. 2 и 3 .

Глава осма

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА КОНЦЕСИЯ

Чл. 60. (1) Процедурата за предоставяне на концесия се прекратява с решение на концедента, когато:

1. не са подадени заявления или оферти или няма допуснат кандидат;

2. съдържанието на нито една оферта не отговаря на изискванията на решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия или на обявените с документацията за участие условия;

3. отпадне необходимостта от провеждане на процедурата в резултат на обстоятелства, които не са предвидени или не са могли да бъдат предвидени при приемане на решението за откриването на процедурата;

4. се установят нарушения при откриването и провеждането на процедурата, които не могат да бъдат отстранени, без това да промени условията, при които е обявена процедурата;

5. класираните на първо и второ място участници последователно откажат да сключат концесионен договор.

(2) С решението за прекратяване на процедурата може и да се:

1. измени решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия и да се обяви нова процедура, или

2. обяви нова процедура при условията на прекратената.

(3) Решението по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник".

(4) При прекратяване на процедурата за предоставяне на концесия в случаите по ал. 1, т. 3 и 4 съответният орган възстановява на кандидатите или участниците направените от тях разходи за закупуване на документацията за участие в 14-дневен срок от обнародването на решението по ал. 1 и освобождава или връща внесените от тях гаранции по реда на чл. 55, ал. 3 .

Чл. 61. Нова процедура за предоставяне на концесия за същия обект може да се открие, когато първоначално обявената процедура е прекратена и решението за прекратяване е влязло в сила.

Глава девета

КОНЦЕСИОНЕН ДОГОВОР

Раздел I

Сключване на концесионен договор

Чл. 62. (1) Концесионният договор се сключва след изтичане на срока за обжалване по чл. 58, ал. 3 , когато няма подадена жалба или в подадената жалба не е направено искане за налагане на временна мярка.

(2) Когато има подадена жалба с искане за налагане на временна мярка, срокът за сключване на концесионния договор започва да тече:

1. от датата на влизането в сила на определението на Комисията за защита на конкуренцията за отхвърляне на искането за налагане на временна мярка;

2. от датата на изтичане на срока за предоставяне на обезпечението по чл. 86, ал. 3 - в случаите, когато не е предоставено обезпечение;

3. от датата на влизането в сила на решението на Комисията за защита на конкуренцията за оставяне на жалбата без уважение - в случаите, когато е предоставено обезпечение.

Чл. 63. (1) При сключване на концесионния договор участникът, определен за концесионер, е обвързан с предложенията, направени с офертата му и с проекта на концесионен договор.

(2) В случаите по чл. 59, ал. 2 концесионният договор се сключва с класирания на второ място участник при условията на първия и в същия срок, който започва да тече от получаването на писмена покана.

Чл. 64. (1) Концесионният договор се сключва в писмена форма най-малко в три оригинални екземпляра - по един за страните и един за Националния концесионен регистър. Приложенията към концесионния договор се изработват в толкова екземпляра, колкото са и оригиналите на договора.

(2) Концесионният договор за общинска концесия се подписва в 4 оригинални екземпляра. Четвъртият екземпляр се изпраща на общинския съвет в тридневен срок от подписването на концесионния договор.

(3) За неуредените въпроси по сключването, изпълнението и прекратяването на концесионния договор се прилагат съответно разпоредбите на част трета от Търговския закон и на общата част от Закона за задълженията и договорите.

Раздел II

Съдържание на концесионния договор

Чл. 65. (1) С концесионния договор концедентът предоставя на концесионера правото на експлоатация на обекта на концесията, а концесионерът се задължава на свой риск да го изгради и/или управлява и поддържа.

(2) Концесионният договор съдържа:

1. определяне на предмета на концесията;
2. данни за търговската и други регистрации на концесионера;
3. данни за органа, който представлява концедента;
4. описание на обекта, а в случаите по чл. 11, ал. 1 и описание на прилежащата инфраструктура и принадлежности;
5. датата на влизане в сила на договора, предварителните условия, ако има такива, и срока на концесията;
6. условията, реда и сроковете за предаване на обекта на концесията в началото и в края на концесията;
7. условията за осъществяване на концесията и тежестите, ако има такива;
8. правата и задълженията на страните, включително условията и сроковете за тяхното изпълнение;
9. размера, сроковете и реда за извършване на концесионното плащане, когато такова се предвижда;
10. вида, размера и сроковете за изпълнение на задълженията за инвестиции;
11. формата, размера и условията за извършване на компенсация по чл. 6 , когато такова се предвижда;
12. вида, размера, сроковете и начините за предоставяне на гаранциите и на обезпеченията за изпълнение на задълженията по договора;
13. изискванията, свързани с националната сигурност и отбраната на страната, с опазването на околната среда, на човешкото здраве, на защитените територии, зони и обекти и на обществения ред;

14. условията и реда за финансиране отстраняването на нанесените екологични щети;
15. отговорностите за неизпълнение на задълженията по договора;
16. условията и реда за извършване на контрола по изпълнение на договора;
17. условията и реда за решаване на споровете между страните;
18. основанията и реда за предсрочно прекратяване на договора;
19. приложимото право;
20. други.

(3) Концесионният договор за концесия за строителство съдържа и:

1. индивидуализация на територията, върху която ще бъде изграден или разширен обектът на концесията, освен в случаите, когато за определяне на територията за разширяване е необходимо приемане на подробен устройствен план или изменение на действащ;
2. обекта и подобектите, които ще бъдат изградени и/или реконструирани, и/или рехабилитирани на риск на концесионера;
3. задълженията на концедента, свързани с осигуряване и предоставяне на концесионера на територията за изграждане или разширяване на обекта на концесията, както и за влагане на публични инвестиции, свързани с обекта на концесията, или с осигуряване на неговото ползване по предназначение;
4. изискванията относно състоянието, в което обектът на концесията се предава на концедента след изтичане срока на концесията.

Раздел III

Изпълнение на концесионния договор

Чл. 66. (1) Концесионният договор влиза в сила от датата на подписването му от страните, освен в случаите по ал. 2.

(2) Влизането в сила на концесионния договор може да бъде поставено в зависимост от изпълнението на определени с решението за откриване на процедурата за предоставяне на концесия или с действащото законодателство условия. Изпълнението на условията може да бъде обвързано със срок.

Чл. 67. (1) Органът, който представлява концедента по концесионния договор, предава обекта на концесията или територията за неговото изграждане на концесионера в срока и по реда, определени с концесионния договор.

(2) Когато обектът на концесията се управлява от областен управител, предаването се извършва с негово съдействие.

Чл. 68. Органът, който представлява концедента по концесионния договор, представя в Националния концесионен регистър информация по образец за изпълнението на договора по ред, определен в правилника за прилагане на закона.
Раздел IV

Изменение на концесионния договор

Чл. 69. (1) При последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред страната по концесионния договор, която е узнала това, е длъжна незабавно да уведоми другата страна.

(2) Когато наличието на обстоятелство по ал. 1 е констатирано от компетентен орган, той незабавно уведомява концедента.

(3) Възникването на обстоятелство по ал. 1 може да бъде основание за изменение или прекратяване на концесионния договор.

Чл. 70. (1) Концесионният договор може да се изменя и/или допълва с допълнително споразумение.

(2) Когато измененията и допълненията са в рамките на решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия, на решението за определяне на концесионер и на офертата на концесионера, допълнителното споразумение се сключва с органа, който представлява концедента по концесионния договор.

(3) Извън случаите по ал. 2 допълнително споразумение може да бъде сключено след мотивирано решение на концедента:

1. при последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред;

2. при частично погиване на обекта на концесията или при обективна невъзможност за ползването му по предназначение;

3. при промяна на законодателството;

4. при възникване на обстоятелства, изрично посочени в решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия, които водят до промяна на фактическата или правната обстановка по отношение на обекта на концесията или на извършваната с него стопанска дейност;

5. в други случаи, определени със закон.

(4) За допълнителното споразумение към концесионен договор за общинска концесия се прилага чл. 64, ал. 2 .

Чл. 71. (1) Когато след сключване на концесионния договор настъпят промени в обстоятелства по чл. 65, ал. 2, т. 2 , концесионерът е длъжен в 7-дневен срок да уведоми за това органа, който представлява концедента по концесионния договор.

(2) В случаите по ал. 1, както и при промяна на органа, който представлява концедента по концесионния договор, страните сключват допълнително споразумение, в което се отразяват настъпилите промени.

Чл. 72. (1) При смърт на физическото лице концесионер или при прекратяване на юридическото лице концесионер с правоприменник, в срок до три месеца от вписването в търговския регистър на правоприменника той може да поиска продължаване на концесионния договор с него, като представи доказателства, че е търговец, че не са налице обстоятелствата по чл. 16, ал. 2 - 4, както и че отговаря на другите изисквания, определени със закон и с решението за откриване на процедура за предоставяне на концесия. Редът за подаване на искането се определя с правилника за прилагане на закона.

(2) Когато в срока по ал. 1 не е подадено искане за продължаване на концесионния договор, той се прекратява по право.

(3) Концедентът може да приеме решение за продължаване на концесионния договор с правоприменника в двумесечен срок от подаване на искането или от отстраняване на нередовностите по него.

(4) В случай че правоприменникът не отговаря на изискванията на ал. 1, концедентът приема решение за отказ от продължаване на концесионния договор.

(5) Въз основа на решението по ал. 3 органът, който представлява концедента по концесионния договор, сключва договор за продължаването му с правоприменника.

(6) С договора по ал. 5 не могат да се променят условията, правата и задълженията по концесионния договор.

Раздел V

Прекратяване на концесионния договор

Чл. 73. Концесионният договор се прекратява с изтичането на срока на концесията.

Чл. 74. (1) Преди изтичане на срока на концесията концесионният договор се прекратява, без нито една от страните да дължи предизвестие:

1. с погиване на обекта на концесията - от датата на погиването;

2. при смърт на физическото лице или при прекратяване на юридическото лице концесионер с правоприменник - от датата на смъртта, съответно на прекратяването, освен ако не е сключен договор за продължаване на концесионния договор с правоприменника при условията и по реда на чл. 72;

3. при смърт на физическото лице или при прекратяване на юридическото лице концесионер без правоприменник - от датата на смъртта, съответно на прекратяването;

4. при влязло в сила решение за обявяване в несъстоятелност на концесионера - от датата на влизане в сила на решението;

5. при други основания, предвидени в закон или в концесионния договор - от датата, посочена в тях.

(2) При прекратяване на договора в случаите по ал. 1, т. 4 държавата, съответно общината, има правата на привилегирован кредитор.

Чл. 75. (1) Концесионният договор може да бъде прекратен едностранно или по взаимно съгласие на страните:

1. при последващо възникване на опасност за националната сигурност и отбраната на страната, за околната среда, за човешкото здраве, за защитените територии, зони и обекти и за обществения ред, или

2. при условия, предвидени в закон или в концесионния договор.

(2) Едностранното прекратяване на концесионния договор от страна на концедента, както и отправянето на предложение или приемането на предложение за прекратяване по взаимно съгласие се извършват с решение на концедента.

Чл. 76. (1) В случаите на неизпълнение на концесионния договор изправната страна може да го прекрати, след като даде на другата страна подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще счита договора за прекратен. Предупреждението се прави писмено по ред и в срокове, определени в договора.

(2) Когато неизправна страна е концесионерът, действия за прекратяване на концесионния договор се предприемат след решение на концедента.

Чл. 77. С решението на концедента по чл. 75, ал. 2 и по чл. 76, ал. 2 се упълномощава орган, който да предприеме действията по прекратяването на концесията.

Раздел VI

Последици от прекратяване на концесионния договор

Чл. 78. (1) При прекратяване на концесионния договор концесионерът е длъжен да предаде обекта на концесията на комисия, назначена от органа по чл. 77, а в случаите на прекратяване по право - от органа, който представлява концедента по концесионния договор. За предаването и приемането на обекта се съставя протокол, който се подписва от членовете на комисията и от упълномощен представител на концесионера.

(2) Срокът за предаване и/или приемане на обекта на концесията е 30 дни от датата на прекратяване на концесионния договор, а в случаите на отказ от продължаване на концесионния договор с правоприменик - от датата на отказа.

(3) Когато концесионерът откаже да предаде обекта, както и когато към датата на прекратяване на концесионния договор концесионерът е прекратен без правоприменик, комисията по ал. 1 съставя констативен протокол за приемане на обекта. Протоколът е основание за издаване на заповед за изземване на обекта от:

1. областния управител по реда на Закона за държавната собственост;

2. кмета на общината по реда на Закона за общинската собственост.

(4) От датата на приемане на обекта, а в случаите по ал. 3 - от датата на изземването:

1. обектът - държавна собственост, преминава в управление на съответния областен управител или на друго лице, определено с нормативен акт, с акт на Министерския съвет или в акта за държавна собственост;

2. обектът - общинска собственост, преминава в управление на кмета на община;

3. обектът - собственост на публичноправна организация, преминава в нейно владение.

(5) С правилника за прилагане на закона се уреждат съставът на комисията по ал. 1 и финансирането на дейността за опазване и поддържане на обектите през времето на управлението им от областния управител в случаите по ал. 4, т. 1.

Чл. 79. (1) В 14-дневен срок от датата на приемане на обекта органът по чл. 77 , а в случаите по чл. 74, ал. 1 - органът, който представлява концедента по концесионния договор, уведомява концедента и представя информация в Националния концесионен регистър за основанието, датата на прекратяване на договора и датата на приемане на обекта.

(2) Когато обектът на концесията е държавна собственост, в срока по ал. 1 съответният орган уведомява и министъра на регионалното развитие и благоустройството или областния управител за извършеното приемане на обекта за отбелязване в акта за държавна собственост.

Чл. 80. (1) При предсрочно прекратяване на концесията концесионерът има право на обезщетение за направените в съответствие с концесионния договор подобрения и приращения в размер на тяхната историческа цена след приспадане на съответните амортизационни отчисления, чийто годишен размер не може да бъде по-малък от данъчно признатите амортизации за срока на концесията.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага, когато концесионният договор е прекратен едностранно от концесионера или по негова вина.

Глава десета

ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО КОНЦЕСИИТЕ

Чл. 81. (1) Когато със закон не е предвидено друго, паричните постъпления от концесионни плащания за държавни концесии и от гаранции и обезщетения се разпределят, както следва:

1. осемдесет и пет на сто - в приход на републиканския бюджет;

2. петнадесет на сто - в приход на бюджета на Министерството на финансите за покриване на разходите по концесиите.

(2) Редът за набиране, разходване и отчитане на средствата по ал. 1, т. 2, както и изискванията относно отчетите на министерствата за направените от тях разходи, се определят с правилника за прилагане на закона.

(3) Министърът на финансите ежегодно утвърждава приходите и разходите за концесионната дейност на министерствата по Единната бюджетна класификация.

Чл. 82. Паричните постъпления от концесионни плащания за общински концесии се разпределят от общинския съвет.

Глава единадесета

ОБЖАЛВАНЕ

Чл. 83. (1) Всяко решение, действие или бездействие на орган, на комисията или на длъжностно лице в процедурата по предоставяне на концесия подлежи на обжалване относно неговата законосъобразност пред Комисията за защита на конкуренцията.

(2) Жалба може да подава всяко заинтересовано лице в 10-дневен срок от обнародването на решението в "Държавен вестник", съответно от уведомяването за решението или действието.

(3) Когато липсва уведомяване, заинтересованото лице подава жалба по ал. 1 в 10-дневен срок от:

1. датата на узнаването, но не по-късно от изтичането на 10-дневния срок за обжалване на решението за определяне на концесионер, или

2. датата, на която е изтекъл срокът за извършване на нормативно установено или поискано от кандидатите или участниците действие, или

3. изтичане на срока за издаване на съответния акт.

(4) Жалбата не спира процедурата за предоставяне на концесия, освен ако бъде наложена временна мярка.

Чл. 84. Всяко заинтересовано лице може да предяви иск за установяване на нищожността на концесионен договор, както и иск за обезщетение за вреди, претърпени в резултат на нарушение на закона при провеждане на процедура за предоставяне на концесия, по реда на Гражданския процесуален кодекс .

Чл. 85. (1) Жалбата се подава до Комисията за защита на конкуренцията с копие до концедента за решение по чл. 39 и по чл. 58, ал. 2 , съответно - до органа, който организира провеждането на процедурата.

(2) Жалбата трябва да е написана на български език и да съдържа:

1. наименованието на органа, до който се подава;

2. за жалбоподател - юридическо лице: наименованието, седалището и адреса на управление и данни за регистрация съгласно законодателството на държавата на неговото установяване, а за жалбоподател - физическо лице: името, адреса и данни за самоличността му;

3. наименованието и адреса на органа, чието решение, действие или бездействие се обжалва;

4. данни за процедурата и за решението, действието или бездействието, което се обжалва;

5. оплакванията и искането на жалбоподателя;

6. подпис на лицето, което подава жалбата, или на неговия пълномощник.

(3) Към жалбата се прилагат доказателствата, с които жалбоподателят разполага, и документ за платена държавна такса, определена с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(4) До произнасяне на Комисията за защита на конкуренцията с решение по чл. 91 съответният орган може сам да отстрани твърдяното в жалбата нарушение.

(5) Ако жалбата не отговаря на изискванията по ал. 2 и 3, председателят на Комисията за защита на конкуренцията уведомява жалбоподателя и му дава тридневен срок за отстраняване на нередовностите.

(6) Комисията за защита на конкуренцията не образува производство, когато:

1. жалбата е подадена след изтичане на съответния срок по чл. 83 ;
2. нередовностите не са отстранени в срока по ал. 5;
3. не е представен документ за внесена държавна такса.

(7) В случаите по ал. 6 председателят на Комисията за защита на конкуренцията връща жалбата с разпореждане, което подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 7-дневен срок от съобщаването.

Чл. 86. (1) По мотивирано искане на жалбоподателя Комисията за защита на конкуренцията може да наложи временна мярка - спиране на процедурата за предоставяне на концесия. При произнасяне по искането Комисията за защита на конкуренцията преценява неблагоприятните последици от забавянето на процедурата и възможността за значително увреждане на обществения интерес или на интересите на страните.

(2) Искането по ал. 1 се прави едновременно с подаване на жалбата.

(3) За налагане на временна мярка жалбоподателят е длъжен да представи обезпечение в размер, определен от Комисията за защита на конкуренцията, но не повече от 500 000 лв., под формата на паричен депозит по сметка на Комисията за защита на конкуренцията или банкова гаранция в нейна полза.

Чл. 87. (1) В тридневен срок от постъпване на жалбата или от отстраняване на нередовностите по нея председателят на Комисията за защита на конкуренцията образува производство и определя докладчик.

(2) В 7-дневен срок от образуване на производството Комисията за защита на конкуренцията в закрито заседание с определение се произнася по искането за налагане на временна мярка, като при допускането ѝ определя и размера на обезпечението.

(3) Определението за допускане на временната мярка се съобщава на жалбоподателя. Определението, с което се отказва допускане на временната мярка, се съобщава и на двете страни.

(4) Обезпечението се внася от жалбоподателя в 5-дневен срок от съобщаването. Временната мярка се смята за наложена от датата на представяне на обезпечението до приключване на производството по обжалване с влязло в сила решение.

(5) Комисията за защита на конкуренцията съобщава на ответната страна за наложената временна мярка в деня на налагането ѝ.

(6) Определението, с което Комисията за защита на конкуренцията се произнася по искането за налагане на временна мярка, подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 7-дневен срок от съобщаването за отказа по ал. 3 или за наложената мярка по ал. 5.

(7) Обжалването на определението не спира производството пред Комисията за защита на конкуренцията и изпълнението на наложената временна мярка. Определението на съда е окончателно.

(8) Обезпечението подлежи на връщане с разпореждане на председателя на Комисията за защита на конкуренцията в 7-дневен срок от определението на съда, с което се отменя наложената временна мярка, или от влизане в сила на решението, с което се уважава жалбата по чл. 83 . При оставяне на жалбата без уважение представеното обезпечение се превежда като приход в държавния бюджет.

Чл. 88. (1) Докладчикът проучва обстоятелствата по жалбата, за което се подпомага от администрацията на Комисията за защита на конкуренцията.

(2) В производството пред Комисията за защита на конкуренцията се допускат устни и писмени доказателства и експертни становища.

(3) При използване на експертни становища по ал. 2 сумите за възнаграждения на експертите се внасят предварително от страната, която е поискала експертизата. При назначаване на експертиза по инициатива на Комисията за защита на конкуренцията разноските за възнаграждение на експертите се възлагат на:

1. жалбоподателя - когато жалбата е оставена без уважение или производството е прекратено;

2. съответния орган - в случаите по чл. 91, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 2 и когато жалбата е оттеглена поради отстраняване на твърдяното в нея нарушение по чл. 85, ал. 4 .

(4) Страните в производството, държавните органи и длъжностните лица са длъжни да оказват съдействие на Комисията за защита на конкуренцията при изпълнение на възложените ѝ със закона задължения.

(5) Доказателствата, събрани в производството пред Комисията за защита на конкуренцията, не могат да бъдат разгласявани, ако представляват производствена, търговска или друга защитена със закон тайна. Когато в тях се съдържат данни, представляващи класифицирана информация, се прилага редът, предвиден в Закона за защита на класифицираната информация.

(6) След приключване на проучването на страните се дава възможност да се запознаят със събраните по преписката доказателства.

(7) Страните са длъжни да представят всичките си доказателства най-късно в деня преди заседанието по разглеждане на жалбата.

Чл. 89. (1) След приключване на проучването докладчикът представя преписката на председателя на Комисията за защита на конкуренцията, който насрочва открито заседание за разглеждането ѝ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) Страните се призовават по реда на Гражданския процесуален кодекс . При призоваването не се прилага правилото на чл. 56, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс .

(3) Страните могат да ползват адвокатска защита.

Чл. 90. (1) Заседанията са редовни, когато присъстват най-малко петима от членовете на Комисията за защита на конкуренцията.

(2) Комисията за защита на конкуренцията взема решения с явно гласуване и с мнозинство от четири гласа. Когато на заседанието присъстват по-малко от седем членове и не може да бъде постигнато мнозинство от четири гласа, приема се, че жалбата е оставена без уважение или че искането за налагане на временна мярка е отхвърлено.

(3) Член на Комисията за защита на конкуренцията е длъжен да си направи самоотвод при наличие на някое от следните основания:

1. когато е бил пълномощник на някоя от страните;

2. когато е бил в трудовоправно или гражданскоправно отношение с някоя от страните;

3. когато поради други обстоятелства може да се смята за предубеден или заинтересован пряко или косвено от изхода на преписката.

(4) Заседанието започва с решаване на предварителните въпроси относно редовността на процедурата.

(5) При наличие на основание по ал. 3 страните могат да поискат отвод на член на Комисията за защита на конкуренцията.

(6) На страните в производството могат да се задават въпроси по ред, определен от председателя на Комисията за защита на конкуренцията.

(7) Когато счете, че обстоятелствата по жалбата са изяснени, председателят предоставя възможност на страните за становища.

(8) След изясняване на спора от фактическа и правна страна председателят закрива заседанието.

Чл. 91. (1) Комисията за защита на конкуренцията в закрито заседание постановява решение, с което:

1. оставя жалбата без уважение, или

2. отменя незаконосъобразното решение на органа или установява незаконосъобразно действие, съответно бездействие, и със задължителни указания връща преписката на органа за продължаване на процедурата за предоставяне на концесия от последното законосъобразно решение или действие.

(2) Когато е обжалвано решението за определяне на концесионер и няма наложена временна мярка, Комисията за защита на конкуренцията:

1. оставя жалбата без уважение, или

2. установява незаконосъобразността на решението.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 сключеният концесионен договор запазва действието си, а заинтересованите лица имат право да търсят обезщетение по реда на Гражданския процесуален кодекс .

(4) Решението на Комисията за защита на конкуренцията е писмено и съдържа:

1. наименованието на органа, който го е издал;
2. мотиви;
3. диспозитивна част;
4. пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва.

(5) Член на Комисията за защита на конкуренцията, който не е съгласен с решението, го подписва с особено мнение, което се прилага към решението.

Чл. 92. (1) Комисията за защита на конкуренцията се произнася по жалбата в двумесечен срок от образуване на производството.

(2) Решението заедно с мотивите се изготвя и обявява най-късно в 14-дневен срок от произнасянето по жалбата.

Чл. 93. (1) Комисията за защита на конкуренцията с определение прекратява производството:

1. когато жалбата е недопустима;
2. когато жалбоподателят - физическо лице, е починал или юридическото лице е прекратено без правопреемник;
3. при оттегляне на жалбата.

(2) Определението по ал. 1 подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Чл. 94. За всички неуредени въпроси относно процедурата по обжалване пред Комисията за защита на конкуренцията се прилага административнопроцесуалният ред за оспорване на административни актове.

Чл. 95. (1) Решението на Комисията за защита на конкуренцията по чл. 91 подлежи на обжалване по реда на чл. 93, ал. 2 .

(2) Решението на Върховния административен съд е окончателно.

Глава дванадесета

НАЦИОНАЛЕН КОНЦЕСИОНЕН РЕГИСТЪР

Чл. 96. (1) Министерският съвет поддържа Национален концесионен регистър, в който се вписват данни за всички концесии.

(2) Към Националния концесионен регистър се води публичен архив, в който се съхраняват досиетата по всички предоставени концесии.

(3) Националният концесионен регистър е публичен и до него се осигурява достъп чрез Интернет.

Чл. 97. (1) Националният концесионен регистър съдържа партида за всяка концесия със следните данни:

1. идентификационен номер на вписването;
2. вида на концесията;
3. решенията за откриване на процедурата за предоставяне на концесия, за определяне на концесионер, както и всички следващи решения по предоставената концесия;
4. обявлението по чл. 41 ;
5. предмета и обекта на концесията;
6. индивидуализация на обекта на концесията;
7. срока на концесията;
8. датата на сключване и датата на влизане в сила на концесионния договор;
9. наименованието, седалището, адреса на управление, представителството и регистрации на концесионера;
10. органа, сключил концесионния договор и представляващ концедента по договора, и органа, който осъществява контрол по изпълнението на договора за концесия;
11. основното съдържание на концесията:
  - а) основните права и задължения на страните по договора;
  - б) видът и размерът на отговорността за неизпълнение на задълженията по договора;
  - в) основанията за предсрочно прекратяване на договора и правата на изправната страна;
12. датата, основанието и акта за прекратяване на концесионния договор, а при прекратяване по чл. 74 - датата и основанието за прекратяване;
13. забележки по вписаните обстоятелства.

(2) По партидата на всяка концесия се включват и всички промени относно вписаните данни.

Чл. 98. В досиетата към архива на Националния концесионен регистър се съхраняват оригинали на концесионните договори, на допълнителните споразумения и на приложенията към тях, както и:

1. копия от актовете по чл. 97, ал. 1, т. 3 ;
2. оригинали или надлежно заверени копия от документите, удостоверяващи данни по чл. 97, ал. 1 .

Чл. 99. (1) В 14-дневен срок от сключването на концесионен договор съответният орган, представляващ концедента по концесионния договор, е длъжен да представи в Националния концесионен регистър:

1. концесионния договор и другите документи по чл. 98 ;
2. електронен формуляр, попълнен с данните по чл. 97, ал. 1 .

(2) В 14-дневен срок от настъпване на промени относно вписани данни в Националния концесионен регистър съответният орган е длъжен да представи в регистъра:

1. документа, с който се удостоверява промяната на вписаните данни в Националния концесионен регистър;
2. електронен формуляр, попълнен с данните по т. 1.

(3) В 30-дневен срок от падежа на концесионно плащане съответният орган е длъжен да представи в Националния концесионен регистър електронен формуляр, попълнен с данни за плащането.

Чл. 100. (1) В 14-дневен срок от приключването или прекратяването на процедура за предоставяне на концесия органът, който организира провеждането на процедурата, представя в Националния концесионен регистър писмен отчет за процедурата, който съдържа следната информация:

1. органа, провел процедурата за определяне на концесионер - наименование, адрес;
2. вида на концесията;
3. местонахождението на обекта на концесията;
4. индивидуализацията на обекта на концесията;
5. описанието и обема на услугите и/или стопанските дейности, които концесионерът може да извършва във връзка с концесията;
6. вида на процедурата и обстоятелствата, които обосновават прилагането ѝ;
7. наименованието и националността на кандидатите, допуснати до участие в ограничена процедура и състезателен диалог, и мотивите за тяхното допускане;
8. наименованието и националността на участника, класиран на първо място, и мотивите за това;
9. наименованието и националността на останалите участници в процедурата и мотивите за тяхното оценяване;
10. стойността на задълженията на концесионера за:
  - а) строителство;
  - б) други инвестиции;

в) разходи за управление;

г) разходи за поддръжка;

11. дата на приключване, съответно прекратяване, на процедурата;

12. основание за прекратяване на процедурата.

(2) Въз основа на отчетите по ал. 1 Министерският съвет изработва статистически отчет, който при поискване се представя на Европейската комисия. При необходимост към статистическия отчет се прилагат отчетите по ал. 1 или основните им характеристики.

(3) Отчетите по ал. 1 и 2 са публични.

(4) С правилника за прилагане на закона се определя формата на отчетите по ал. 1 и 2 и на електронните формуляри по чл. 99 . С правилника се определя и друга информация, която се включва в отчетите по ал. 1 и 2.

Чл. 101. Редът за водене на Националния концесионен регистър и за поддържане на архива към него се определя с правилника за прилагане на закона.

Глава тринадесета

СЪГЛАСУВАНЕ И КОНТРОЛ

Чл. 102. Общ контрол по изпълнението на закона, включително последващ контрол по провеждане на процедурите за предоставяне на концесии, се осъществява от Сметната палата и от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция в съответствие с тяхната компетентност.

Чл. 103. Органите по чл. 19 изпращат за становище преди внасянето им за разглеждане от концедента:

1. проектите на решения на Министерския съвет - на министерствата и на специализираната администрация на Министерския съвет, а проектите на решения за откриване на процедура за предоставяне на концесия, както и проектите на решения за техните изменения и/или допълнения - и на областния управител и на кмета на общината по местонахождението на обекта на концесията;

2. проектите на решения на общинския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия, както и проектите на решения за техните изменения и/или допълнения - на областния управител, както и на министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи и министъра на околната среда и водите, относно обстоятелствата по чл. 12, ал. 2 ;

3. проектите на решения на органа по чл. 19, ал. 3 - на органа, който упражнява правата на собственост върху капитала или който упражнява пряко или непряко доминиращо влияние върху концедента - за обществените концесии.

Чл. 104. Областният управител упражнява контрол на решенията на общинския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия, както и на решенията за техните изменения и/или допълнения.

Чл. 105. (1) Органът, който организира контрола по изпълнението на концесионния договор, определя длъжностни лица от съответната администрация и назначава комисии, на които възлага текущия контрол по изпълнение на сключените концесионни договори.

(2) В състава на комисиите по ал. 1 за държавните концесии задължително се включват представители на съответната администрация, както и представители на специализираната администрация на Министерския съвет, на Министерството на финансите, на Министерството на околната среда и водите и представители на други ведомства, имащи отношение към предмета на контролираните концесии.

(3) Функциите на лицата и комисиите по ал. 1, както и редът за осъществяване на контрола, се определят с правилника за прилагане на закона.

Глава четиринадесета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 106. (1) Физическо или юридическо лице, което ползва обект от обществен интерес без законно основание, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 5000 до 50 000 лв.

(2) Който не изпълни задължение по чл. 99 или 100 , се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

(3) Който извърши деяние, с което се нарушава процедура за определяне на концесионер по този закон и по правилника за прилагането му, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв., ако деянието не представлява престъпление.

(4) Лице, което наруши изискването за конфиденциалност по чл. 52 , се наказва с глоба от 1000 до 2500 лв.

(5) Когато нарушение по ал. 1 - 4 бъде извършено отново, на нарушителя се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размера на първоначално наложената, умножен по поредността на съответното нарушение.

Чл. 107. (1) Наказателните постановления се издават за нарушение по:

1. член 106, ал. 1 - от органа, който управлява обекта;

2. член 106, ал. 2 - от главния секретар на Министерския съвет или от оправомощено от него длъжностно лице;

3. член 106, ал. 3:

а) от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция - в случаите, когато нарушението е извършено от орган по чл. 19, ал. 1 - 3 ;

б) от органа, назначил комисията, или от упълномощено от него длъжностно лице - в останалите случаи.

(2) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица, определени от съответния орган по ал. 1.

Чл. 108. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания .

Чл. 109. (1) При неизпълнение на влязло в сила решение или определение на Комисията за защита на конкуренцията по този закон, или на задължение на страна в производството по чл. 88, ал. 4, Комисията за защита на конкуренцията налага:

1. на юридически лица и еднолични търговци - имуществена санкция от 5000 лв. до 100 000 лв.;

2. на физически лица - глоба от 500 лв. до 5000 лв.

(2) Актове за нарушенията не се съставят, а имуществените санкции и глобите се налагат с решение на Комисията за защита на конкуренцията, което подлежи на обжалване пред Върховния административен съд.

(3) Имуществените санкции и глобите по влезли в сила решения на Комисията за защита на конкуренцията подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Добив" е отделянето на природно богатство и придобиването на собственост върху отделената субстанция, включително върху технологичните отпадъци от отделянето.

2. "Доминиращо влияние" е влиянието на едно лице върху юридическо лице, когато първото:

а) притежава мажоритарния дял от капитала на юридическото лице;

б) притежава блокираща квота в капитала на юридическото лице, или

в) може да назначава повече от половината от членовете на управителните или контролните органи на юридическото лице.

3. "Експлоатация" е предоставянето на услуги на трети лица и/или извършването на други стопански дейности с обекта на концесията срещу получаването на приходи от дейността.

4. "Електронен търг" е повтарящ се стандартен процес, който включва електронно устройство за предоставяне на нови по-ниски цени и/или нови стойности за някои показатели от комплексната оценка на офертите след предварителна оценка на офертите, което дава възможност те да бъдат класирани чрез използване на методи за автоматично оценяване.

5. "Законодателство на държавата, в която кандидатът или участникът е установен" е:

а) за физическите лица - отечественото им право по смисъла на чл. 48 на Кодекса за международното частно право;

б) за юридическите лица - правото на държавата, определено съгласно чл. 56 на Кодекса за международното частно право;

в) за обединенията, които не са юридически лица - правото на държавата, в която са регистрирани или учредени.

6. "Историческа цена" е цената на придобиване, определена в концесионния договор.

7. "Кандидат" е физическо или юридическо лице или обединение от такива лица, което е закупило документация за участие в процедура за предоставяне на концесия и има интерес:

а) да подаде оферта при открита процедура, или

б) да получи покана да представи оферта при участие в ограничена процедура или състезателен диалог.

8. "Прилежаща инфраструктура" са елементи на техническата инфраструктура по т. 31 от § 5 на допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, които обслужват обекта на концесията и са предназначени да осигурят безпрепятственото и/или пълноценното осъществяване на неговите функции.

9. "Принадлежност" е земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждане на обекта на концесията, прилежащата към обекта на концесията територия, свързана с осъществяваната чрез него стопанска дейност, и всяка самостоятелна вещ, която осигурява безпрепятственото и нормално функциониране на обекта на концесията, без да е необходимо физически да е свързана с него.

10. "Природни богатства" са минералните води, горите, подземните богатства и биологичните, минералните и енергийните ресурси на континенталния шелф и в изключителната икономическа зона.

11. "Публичноправна организация" е:

а) юридическо лице, за което е изпълнено някое от следните условия:

аа) повече от половината от приходите му за предходната година се финансират от държавния бюджет, от бюджетите на Българската народна банка, на държавното обществено осигуряване или на Националната здравноосигурителна каса, от общинските бюджети или от възложител по чл. 7, т. 1 от Закона за обществените поръчки;

аб) повече от половината от членовете на неговия управителен или контролен орган се определят от възложител по чл. 7, т. 1 от Закона за обществените поръчки;

ав) обект е на управленски контрол от страна на възложител по чл. 7, т. 1 от Закона за обществените поръчки; управленски контрол е налице, когато едно лице може по какъвто и да е начин да упражнява доминиращо влияние върху дейността на друго лице;

б) обединение между лице по буква "а", държавата или община.

12. "Разширение на обекта на концесията" е разширение на територията на обекта на концесията и/или пристрояване или надстрояване на застроен обект.

13. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) "Реконструкция на обекта на концесията" е концесия за строителство, свързана с възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличават носимоспособността, устойчивостта и трайността на обекта на концесията или на части от него; реконструкция е и рехабилитацията на части от елементите на пътната, транспортната, електронната съобщителна, енергийната, водоснабдителната, канализационната и хидромелиоративната инфраструктура.

14. "Свързано лице" е всяко лице, върху което кандидат или участник в процедура за предоставяне на концесия може да упражнява пряко или непряко доминиращо влияние, или лице, което може да упражнява контрол върху кандидата или участника или което заедно с последните е обект на доминиращо влияние на друго лице чрез собственост, финансово участие или нормите, на които се подчинява.

15. "Строеж" е резултатът от извършване едновременно на наземно и високо строителство, който представлява обект на концесия и който може да се въведе в експлоатация, за да изпълнява самостоятелна икономическа или техническа функция.

16. "Строителство" е изпълнение или проектиране и изпълнение в съответствие с изискванията на концедента на:

а) строеж;

б) строителни и монтажни работи по смисъла на приложение № 1 към Закона за обществените поръчки, или

в) дейности по изграждане на строеж.

17. "Търговец" е всяко лице, което е признато за търговец от законодателството на държавата, в която е установено.

18. "Участник" е физическо или юридическо лице или обединение от такива, което е представило оферта.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 92 от 1995 г.; бр. 16 от 1996 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1996 г., изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 61 и 123 от 1997 г., бр. 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64 и 67 от 1999 г., бр. 12, 64 и 97 от 2000 г., бр. 28 и 63 от 2002 г., бр. 24, 80 и 104 от 2004 г.).

§ 3. Когато към датата на влизане в сила на този закон има прието решение на Министерския съвет по чл. 7, ал. 1 от отменения Закон за концесиите или решение на общински съвет по отменения с § 16, т. 3 чл. 71, ал. 1, т. 1 от Закона за общинската собственост, процедурата се довършва по досегашния ред.

§ 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) В случаите по § 17а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за приватизация и следприватизационен контрол, в срок до 31 март 2007 г. съответните министри внасят предложение за предоставяне на концесия на дружество, което след приватизацията си, но не по-късно от 30 септември 2003 г. е подало заявление за получаване на концесия пред държавен орган. Когато след приватизацията си дружеството е преобразувано по реда на глава шестнадесета от Търговския закон или предприятието му е прехвърлено по реда на чл. 15 от Търговския закон, концесията се предоставя на правоприемника на дружеството или на приобретателя на предприятието. Концесията се предоставя без търг или конкурс по реда на отменения Закон за концесиите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 53 от 2006 г.) Права по ал. 1 имат и търговски дружества или техни правоприемници, които са имали право, но са подали заявление пред държавен орган след срока по § 17а, ал. 1, изречение второ от преходните и заключителните разпоредби на Закона за приватизация и следприватизационен контрол и не по-късно от 30 юни 2004 г.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 53 от 2006 г.) При внасяне на предложение за предоставяне на концесия по ал. 2 съответният министър може да не приложи

анализите по чл. 6, ал. 3 на отменения Закон за концесиите . С предложението си министърът мотивира условията и основните права и задължения по предлаганата концесия.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 53 от 2006 г.) Концесията се предоставя при условията и по реда на § 17а, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за приватизация и следприватизационен контрол и при спазване на следните допълнителни условия:

1. изплащане от концесионера на законната лихва върху дължимото концесионно възнаграждение за периода от прехвърлянето на собствеността по приватизационния договор до сключването на концесионния договор;

2. определяне размера на концесионното възнаграждение въз основа на утвърдена методика или на независима експертна оценка, гарантираща пазарно ниво на концесионното възнаграждение.

§ 4а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) В срок до 31 март 2007 г. на приватизирано държавно или общинско предприятие, което към датата на сключване на приватизационния договор е извършвало добив, както и на купувача на обособена част от приватизирано държавно или общинско предприятие, която е технологично пряко свързана с ползването на подземни богатства, съответно на техни правоприемници, съответните министри внасят предложение за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2 от Закона за подземните богатства при условията и по реда на § 4, ал. 1 - 4.

§ 4б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) (1) В срок до 31 март 2007 г. лицата или техните правоприемници, на които по реда на Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти е възстановена собствеността върху недвижим имот и чието ползване по предназначение е пряко свързано с добив на подземни богатства по чл. 2 от Закона за подземните богатства, подават заявление пред компетентния министър за получаване на концесия без търг или конкурс по реда на отменения Закон за концесиите.

(2) Със заявлението по ал. 1 лицата представят и анализите по чл. 8 от отменения Правилник за прилагане на отменения Закон за концесиите (обн., ДВ, бр. 111 от 1995 г.; изм., бр. 15 от 1997 г., бр. 39 от 1998 г., бр. 27 от 2002 г., бр. 13 и 101 от 2004 г., бр. 10, 78, 83 и 96 от 2005 г.; отм., бр. 54 от 2006 г.).

(3) В тримесечен срок от подаване на заявлението по ал. 1 компетентният министър внася в Министерския съвет предложение за предоставяне на концесия без търг или конкурс на търговското дружество, в което лицата, чиято собственост е възстановена, или техните правоприемници притежават целия капитал, при условие че за подземното богатство, посочено в заявлението, не е предоставено разрешение за търсене или проучване, или не е регистрирано търговско откритие, или не е предоставена концесия за добив от трето лице.

(4) Концесионният договор влиза в сила от датата на сключването му.

(5) По реда на ал. 1 - 3 се предоставя концесия и в случаите по § 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за подземните богатства. В тези случаи концесионният договор влиза в сила от 15 март 1999 г. За периода от влизане в сила на концесионния договор до неговото сключване концесионерът дължи концесионно плащане, заедно със законната лихва за забава, освен ако не докаже плащането на кариерна такса по Закона за местните данъци и такси.

(6) Когато запасите на подземното богатство, посочено в заявлението по ал. 1, не са заведени в Националния баланс на запасите, на заявителя, съответно на лицата по ал. 3 се издава разрешение за търсене и проучване със срок до 6 месеца, след което концесията се предоставя по реда на Закона за подземните богатства.

§ 5. В Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 28 от 1996 г., бр. 56 от 1997 г.; попр., бр. 57 от 1997 г.; изм., бр. 58 от 1997 г., бр. 60 и 113 от 1999 г., бр. 54 от 2000 г., бр. 22 от 2001 г., бр. 40 и 53 от 2002 г., бр. 48 и 70 от 2004 г., бр. 77, 83 и 103 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) в чл. 89 ал. 3 се изменя така:

"(3) Обособени части от недвижимите имоти по ал. 2 могат да се отдават под наем при условията и по реда на Закона за държавната собственост."

§ 6. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29 и 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 10, ал. 1 т. 3 се изменя така:

"3. министъра на икономиката и енергетиката - за хидроенергийни системи и обекти;"

2. В чл. 20 ал. 3 и 4 се отменят.

3. В чл. 21 ал. 4 и 5 се изменят така:

"(4) Обосновката на концесията по чл. 21 от Закона за концесиите за минерални води - публична общинска собственост, се изработва съгласно утвърдени от Министерството на околната среда и водите методически указания за изготвянето на обосновка за предоставяне на концесия за минерални води.

(5) Предложението на кмета на общината по чл. 38, ал. 1 от Закона за концесиите се съгласува с министъра на околната среда и водите по отношение на параметрите на концесията и условията за охрана и мониторинг на минералната вода."

4. В чл. 40 т. 3 се отменя.

5. Член 47 се изменя така:

"Чл. 47. (1) Концесия за добив на минерални води - изключителна държавна собственост, се предоставя при условията и по реда на Закона за концесиите.

(2) Концесия за добив на минерални води се предоставя, когато водоползването е с търговска цел и е предназначено за:

1. бутилиране на натурална минерална вода и/или газирани и други напитки, в състава на които се включва минерална вода;
2. извличане на ценни вещества;
3. добив на хидрогеотермална енергия.

(3) Концесия за добив на минерални води се предоставя при отчитане потребностите на лечебните заведения за болнична помощ и на общото водоползване за пиене и водоналиване.

(4) При предоставяне на концесия за добив на минерална вода - изключителна държавна собственост, част от концесионното плащане, не по-малка от 30 на сто, определена с решението на Министерския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия, се заплаща от концесионера на общината, на територията на която се учредява концесионното право."

6. Създава се чл. 47а:

"Чл. 47а. Концесия за строителство или концесия за услуга за водностопански системи и съоръжения и за свързаните с водни обекти, както и за хидротехнически, хидроенергийни, хидромелиоративни, водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения се предоставя при условията и по реда на Закона за концесиите."

7. В чл. 49, ал. 3 т. 2 се изменя така:

"2. концесия;".

8. В чл. 63, ал. 1 т. 2 се изменя така:

"2. водоползването и/или ползването се иска за частен воден обект или за обект, предоставен на концесия;".

9. Член 95 се изменя така:

"Чл. 95. Когато се открива процедура за предоставяне на концесия за водностопанска система с комплексно предназначение, подготвителните действия се извършват съгласувано, а предложенията по чл. 38, ал. 1 от Закона за концесиите се правят едновременно от компетентните министри, ако са различни."

10. В чл. 96а:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Концесия за водностопански системи и съоръжения, които са държавна или смесена държавно-общинска собственост и принадлежат към единна технологична система или имат единна система на управление на територията на повече от една община, се предоставя от Министерския съвет по реда на Закона за концесиите.";

б) алинея 9 се изменя така:

"(9) Представителите на общините по ал. 7 участват в подготовката на проекта на концесионен договор."

11. Член 98 се изменя така:

"Чл. 98. При предоставяне на концесия за добив на минерални води - изключителна държавна собственост и публична общинска собственост, областните управители и кметовете на общини предприемат необходимите мерки за реализиране на концесията съобразно своята компетентност."

12. Член 100 се отменя.

13. В чл. 101, ал. 1 думите "решението на Министерския съвет за предоставяне на концесия" се заменят с "решението на Министерския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия".

14. Член 102 се отменя.

15. В чл. 151, ал. 2, т. 1, буква "б" след думите "концесия за" се добавя "добив на минерални".

16. В чл. 182, ал. 1 т. 2 се изменя така:

"2. министрите по чл. 10, ал. 1, т. 1, 2 и 3, които сключват концесионния договор;"

17. В чл. 195 ал. 2 се отменя.

§ 7. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г. и бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29 и 30 от 2006 г.) чл. 16 се изменя така:

"Чл. 16. (1) Учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд - частна държавна собственост, с площ над 100 декара, се извършва от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и горите, а до 100 декара - от министъра на земеделието и горите по предложение на началника на Националното управление по горите. Предложенията се съгласуват с министъра на околната среда и водите. Правото на ползване се учредява за срок не по-дълъг от 30 години.

(2) Учредяване на сервитути за изпълнение на проекти на техническата инфраструктура върху гори и земи от горския фонд - публична държавна собственост, се извършва от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и горите за срока на експлоатация на инфраструктурния обект.

(3) Безвъзмездно право на ползване по ал. 1 може да се учреди с разпореждане на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и горите само за обекти, непосредствено свързани с националната сигурност и с отбраната на страната, или за други особено важни държавни нужди.

(4) Безвъзмездно право на ползване по ал. 1 се предоставя с разпореждане на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и горите и министъра на образованието и науката на държавни училища, на научни институти и на юридически лица на бюджетна издръжка, които провеждат обучение или извършват научна дейност, свързани с управлението, стопанисването, устройството и опазването на горите.

(5) Право на ползване върху гори и земи от горския фонд може да се учреди за:

1. извършване на дейности, свързани с търсене и проучване на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства;

2. разполагане на преместваеми обекти, които не са трайно свързани с терена, за извършване на търговски и други обслужващи дейности;

3. извършване на дейности, свързани с дълготраен и краткотраен отдих, физическа култура, спорт и туризъм, за които не се изисква застрояване по смисъла на чл. 12, ал. 1 от Закона за устройство на територията.

(6) Сервитут върху гори и земи от горския фонд може да се учреди за:

1. прокарване на телефонни, телеграфни, радиосъобщителни и други линии;
2. подземни водопроводи със сечение до 1500 мм, канализации, кабели и други елементи на техническата инфраструктура.

(7) С решение на общинския съвет може да се учредява право на ползване и сервитути върху площи от общинския горски фонд.

(8) Собственикът запазва правото на собственост върху дървесината от предоставените площи."

§ 8. В Гражданския процесуален кодекс (обн., Изв., бр. 12 от 1952 г.; изм., бр. 92 от 1952 г., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 90 от 1958 г., бр. 50 и 90 от 1961 г.; попр., бр. 99 от 1961 г.; изм., ДВ, бр. 1 от 1963 г., бр. 23 от 1968 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 89 от 1976 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 28 от 1983 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 27 от 1986 г., бр. 55 от 1987 г., бр. 60 от 1988 г., бр. 31 и 38 от 1989 г., бр. 31 от 1990 г., бр. 62 от 1991 г., бр. 55 от 1992 г., бр. 61 и 93 от 1993 г., бр. 87 от 1995 г., бр. 12, 26, 37, 44 и 104 от 1996 г., бр. 43, 55 и 124 от 1997 г., бр. 21, 59, 70 и 73 от 1998 г., бр. 64 и 103 от 1999 г., бр. 36, 85 и 92 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 105 и 113 от 2002 г., бр. 58 и 84 от 2003 г., бр. 28 и 36 от 2004 г., бр. 38, 42, 43, 79, 86, 99 и 105 от 2005 г., бр. 17 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18 се създава ал. 5:

"(5) По дела, които се отнасят до изпълнение и прекратяване на концесионни договори, държавата се представлява от министър, определен с решението на Министерския съвет по чл. 58, ал. 2 от Закона за концесиите."

2. В чл. 237 се създава буква "м":

"м) концесионни договори относно съдържащите се в тях задължения за концесионни плащания и задължения за предаване на обекта на концесията."

3. В чл. 242, ал. 2 след думите "букви "е" до "з" се добавя "и буква "м".

4. В чл. 243:

а) създава се нова ал. 2:

"(2) Изпълнителният лист по чл. 237, буква "м" се издава въз основа на:

1. искане от страна на органа, който представлява концедента по концесионния договор;

2. заверен препис от сключения договор, и

3. писмена покана до концесионера за доброволно изплащане на вземането или за предаване на обекта на концесията с достоверна дата на приемането.";

б) досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 9. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 43б:

а) алинея 2 се изменя така:

"(2) Министърът на транспорта извършва подготвителните действия за предоставяне на концесия върху граждански летища за обществено ползване, сключва концесионните договори и осъществява контрола по тяхното изпълнение."

б) в ал. 3 думите "по чл. 7, ал. 1 от Закона за концесиите" се заменят със "за откриване на процедура за предоставяне на концесия";

в) алинеи 5 - 10 се отменят.

2. В чл. 122в, ал. 1, ал. 3, т. 3 и ал. 5 думите "по чл. 7 от Закона за концесиите" се заменят със "за откриване на процедура за предоставяне на концесия".

§ 10. В Закона за "Държавен вестник" (обн., ДВ, бр. 89 от 1995 г.; попр., бр. 92 от 1995 г.; изм., бр. 123 от 1997 г., бр. 56 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г., бр. 97 от 2001 г., бр. 9 и 42 от 2003 г., бр. 31 от 2005 г.) в чл. 7, ал. 2 след думите "Закона за обществените поръчки" се добавя "и за предоставяне на концесии по Закона за концесиите".

§ 11. В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17 и 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2 ал. 2 се изменя така:

"(2) Публична държавна собственост са:

1. обектите по чл. 18, ал. 1 от Конституцията на Република България, определени със закон за изключителна държавна собственост;

2. обектите и имотите, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

3. движимите вещи, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

4. имотите, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им;

5. имотите от национално значение, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално значение чрез общо ползване, определени от Министерския съвет."

2. В чл. 7 ал. 2 се отменя.

3. Член 15а се отменя.

4. В чл. 16:

а) алинеи 1 и 2 се изменят така:

"(1) Имоти - публична държавна собственост, не могат да се използват не по предназначение и да се предоставят на трети лица, освен в случаите по ал. 2 и по чл. 16а.

(2) Отделни имоти или части от имоти - публична държавна собственост, могат да се отдават под наем по реда на чл. 19, ал. 1 за срок до 5 години, при условие че се използват съобразно предназначението им и не се възпрепятства осъществяването на дейностите, за които са предоставени за управление."

б) алинеи 3 и 4 се отменят.

5. Създава се чл. 16а:

"Чл. 16а. (1) Извън случаите по чл. 14 и 15 обектите от обществен интерес по смисъла на Закона за концесиите се предоставят на трети лица само чрез концесия.

(2) Когато е проведена процедура за предоставяне на обект от обществен интерес на концесия, приключила без сключване на концесионен договор, Министерският съвет може да предостави управлението върху обекта на държавно предприятие, създадено по реда на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, или на еднолично търговско дружество с държавно имущество.

(3) Срещу предоставеното управление по ал. 2 държавните предприятия и едноличните търговски дружества с държавно имущество са длъжни да поддържат обекта и имат право да го експлоатират, като получават приходи от предоставянето на услуги на трети лица и/или от извършването на други стопански дейности с обекта.

(4) Лицата по ал. 3 могат да отдават под наем части от предоставения за управление обект от обществен интерес при условията на чл. 16, ал. 2.

(5) Правото на управление по ал. 2 е срочно до предоставянето на концесия за обекта по реда на Закона за концесиите."

6. Член 84 се изменя така:

"Чл. 84. Който наруши забрана по чл. 16, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв."

§ 12. В Закона за железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 97 от 2000 г.; изм., бр. 47 и 96 от 2002 г., бр. 70 и 115 от 2004 г., бр. 77 и 88 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3 ал. 4 се изменя така:

"(4) Обектите на железопътната инфраструктура със стопанско предназначение, които не са пряко свързани със системите за управление и сигурност на движението, могат да се отдават под наем по реда на Закона за държавната собственост, при условие че не се нарушава безопасността на движението."

2. В чл. 25 ал. 2 се отменя.

§ 13. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36, 70 и 106 от 2004 г., бр. 87, 94, 100, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) в чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 изречение второ се заличава.

2. Създава се ал. 4:

"(4) При концесия данъчно задължен е концесионерът."

§ 14. В Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., Изв., бр. 2 от 1950 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 12 и 56 от 1993 г., бр. 83 и 104 от 1996 г., бр. 83 и 103 от 1999 г., бр. 34 от 2000 г., бр. 19 от 2003 г., бр. 42 и 43 от 2005 г.) в чл. 136, т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя "както и вземания, произтичащи от концесионни плащания, лихви и неустойки по концесионни договори;"

§ 15. В Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр. 12 от 2000 г.; изм., бр. 111 от 2001 г., бр. 24 и 70 от 2004 г., бр. 11 от 2005 г., бр. 45 от 2005 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 2005 г., изм., бр. 87, 88, 94, 102 и 104 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 115, ал. 2, т. 3 се отменя.

2. Член 116а се изменя така:

"Чл. 116а. (1) Освен пристанищните услуги по чл. 116 в пристанищата за обществен транспорт могат да се извършват и съпътстващи дейности.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват, при условие че не пречат или няма да попречат на извършването на пристанищните услуги.

(3) Съпътстващите дейности в пристанищата за обществен транспорт с национално значение могат да се извършват от лице, получило концесия за обект по чл. 117в, ал. 1. В тези случаи извършването на съпътстващата дейност се определя като допълнителен предмет към предмета на концесионния договор.

(4) Освен в случаите по ал. 3 съпътстващи дейности могат да се извършват от лице, получило концесия при условията и по реда на Закона за концесиите.

(5) Съпътстващи дейности в пристанищата за обществен транспорт с регионално значение се извършват от собственика или от лица, сключили договор с него."

3. В чл. 117в ал. 1 и 2 се изменят така:

"(1) Концесия се предоставя за един или повече терминали от пристанище за обществен транспорт с национално значение с предмет осъществяване на пристанищна услуга по чл. 116, ал. 3, т. 2.

(2) В зависимост от предмета концесията по ал. 1 може да бъде за строителство или за услуга."

4. В чл. 117г:

а) алинея 2 се изменя така:

"(2) Министърът на транспорта извършва подготвителните действия за предоставяне на концесия върху пристанищни терминали от пристанища за обществен транспорт с национално значение, сключва концесионните договори и осъществява контрола по тяхното изпълнение."

б) алинея 3 се отменя.

5. Членове 117д и 117е се отменят.

§ 16. В Закона за общинската собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 22 и 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64, 67, 69 и 96 от 1999 г., бр. 26 от 2000 г., бр. 34 от 2001 г., бр. 120 от 2002 г., бр. 101 от 2004 г., бр. 29 и 30 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 9, ал. 3 думите "по чл. 69" се заменят с "предоставени на концесия".

2. В чл. 54, ал. 2 думите "за управление" се заменят с "на предприятията".

3. Глава осма "Предоставяне на концесии" с чл. 67 - 75а се отменя.

4. В § 9 от преходните и заключителните разпоредби ал. 1 се отменя.

5. В § 46 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за общинската собственост (ДВ, бр. 96 от 1999 г.) ал. 5 се отменя.

§ 17. В Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 67 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 70, 93, 152 и 153 от 1998 г., бр. 12, 67 и 69 от 1999 г., бр. 49 и 64 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 40, 45 и 119 от 2002 г., бр. 50, 86, 95 и 112 от 2003 г., бр. 93 и 111 от 2004 г., бр. 27, 38, 76, 88, 102 и 105 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) в чл. 14 ал. 2 се изменя така:

"(2) Предмет на договорите по ал. 1 не могат да бъдат имоти - публична държавна собственост."

§ 18. В Закона за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 2002 г.; изм., бр. 78 от 2002 г., бр. 20 и 31 от 2003 г.; бр. 39 от 2003 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 2003 г., изм., бр. 46 и 84 от 2003 г., бр. 55 и 115 от 2004 г., бр. 28, 39, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 36 се изменя така:

"Чл. 36. (1) Търговски дружества, в които държавата притежава акции или дялове, с обявена процедура за приватизация, които ползват обекти - публична държавна собственост, получават концесии по право за ползваните обекти, освен в случаите по чл. 38.

(2) Съответните министри по чл. 19, ал. 1 от Закона за концесиите в тримесечен срок от обявяване на приватизация на съответните дружества извършват необходимите действия и внасят в Министерския съвет предложение за приемане на

решение за определяне на концесионер на дружеството с обявена приватизация. Министерският съвет приема решение не по-късно от два месеца от внасяне на предложението.

(3) При изготвяне на анализи на правното състояние и извършване на приватизационни оценки се вземат предвид предоставените концесионни права и основните задължения по концесията, включително концесионното плащане и необходимите инвестиции, когато такива са определени.

(4) Агенцията за приватизация взема решение за определяне на метод за приватизация след приемане на решението по ал. 2.

(5) Договорът за концесия влиза в сила от датата на прехвърляне на собствеността по приватизационния договор.

(6) Търговски дружества, в които има 50 и повече на сто общинско участие, с открита процедура за приватизация, получават концесии по право за ползваните обекти - публична общинска собственост.

(7) В случаите по ал. 6 кметът на общината в тримесечен срок от обявяване на приватизация на съответните дружества извършва необходимите действия и внася в общинския съвет предложение за приемане на решение за определяне на концесионер на дружеството с обявена приватизация. Общинският съвет взема решение за определяне на метод за приватизация след приемане на решението за определяне на концесионер."

2. Член 37 се изменя така:

"Чл. 37. (1) При приватизация на обособена част от имуществото на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие, която технологично пряко е свързана с обект - публична държавна собственост, концесията се предоставя на купувача на обособената част по приватизационния договор.

(2) Съответният министър по чл. 19, ал. 1 от Закона за концесиите извършва необходимите действия и внася в Министерския съвет предложение за приемане на решение за определяне на концесионер на купувача на обособената част в тримесечен срок от решението по чл. 3, ал. 3, т. 1 или т. 3.

(3) Условието и изискванията на решението за предоставяне на концесия задължително се включват в приватизационната оценка и информационния меморандум на обособената част и се вземат предвид при вземане на решение за метод.

(4) Приватизационният договор се сключва под отлагателно условие, че бъде сключен концесионният договор.

(5) При приватизация на обособена част от имуществото на търговско дружество с повече от 50 на сто общинско участие, която технологично пряко е свързана с обект - публична общинска собственост, концесията се предоставя на купувача на обособената част по приватизационния договор.

(6) В случаите по ал. 5 кметът на общината извършва необходимите действия и внася в общинския съвет предложение за приемане на решение за определяне на концесионер на купувача на обособената част в тримесечен срок от решението по чл. 3, ал. 3, т. 2."

3. Създава се чл. 37а:

"Чл. 37а. В случаите по чл. 36 и 37 може да се предоставя концесия за услуга или концесия за добив. Решението за определяне на концесионер съдържа елементите по чл. 39, ал. 2, т. 1 - 15 и чл. 59, ал. 3 от Закона за концесиите."

4. Член 38 се изменя така:

"Чл. 38. В случаите, при които търговските дружества по чл. 36, ал. 1 ползват пристанищни терминали от пристанища за обществен транспорт с национално значение или граждански летища за обществено ползване, концесия може да се предостави само по реда на Закона за концесиите."

§ 19. В Закона за пътищата (обн., ДВ., бр. 26 от 2000 г.; изм., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6 и 14 от 2004 г., бр. 88 и 104 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. Член 11 се изменя така:

"Чл. 11. (1) Концесия върху републиканските и общинските пътища или върху отделни участъци от тях се предоставя при условията и по реда на Закона за концесиите.

(2) Подготвителните действия за предоставяне на концесия върху републиканските пътища или отделни участъци от тях, сключването на концесионните договори и извършването на контрола върху тях се извършват от министъра на регионалното развитие и благоустройството."

2. Членове 12 и 13 се отменят.

3. В чл. 14 ал. 1 се изменя така:

"(1) Концесионната територия обхваща конкретен републикански път или отделен негов участък и съответстващите им площи по чл. 5."

4. Членове 15 - 17 се отменят.

§ 20. В Закона за физическото възпитание и спорта (обн., ДВ, бр. 58 от 1996 г., бр. 53 от 1997 г. - Решение № 8 на Конституционния съд от 1997 г., изм., бр. 124 от 1998 г., бр. 51 и 81 от 1999 г., бр. 53 от 2000 г., попр., бр. 55 от 2000 г., изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 75 от 2002 г., бр. 95 от 2002 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 2002 г., изм., бр. 120 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 88 и 103 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Член 50 се изменя така:

"Чл. 50. (1) Спортните обекти и съоръжения - собственост на държавата или на общините, се ползват за нуждите на физическото възпитание и спорта и свързаните с тях обслужващи и спомагателни дейности.

(2) Спортните обекти и съоръжения - публична държавна и публична общинска собственост, се използват за нуждите на училищния, студентския и армейския спорт, както и за тренировъчна и състезателна дейност.

(3) Държавата и общините предоставят безвъзмездно изцяло или частично за определено време спортни и туристически обекти и съоръжения на детски градини, общообразователни, средни, специални, професионални и висши училища и на извънучилищните звена за реализиране на задължителните учебни програми и на извънкласните, извънучилищните, факултативните и свободните занятия с физическо възпитание, спорт и туризъм и за тренировъчна и състезателна дейност на учениците и студентите при условия и по ред, определени от съответните органи.

(4) Спортните обекти и съоръжения - собственост на държавата, общините и училищата, се използват и от училищните и студентските спортни клубове за осъществяване на програмите за развитие на физическото възпитание, спорта, отдиха и туризма на учениците и студентите.

(5) Общинските съвети определят реда, по който спортни и туристически обекти и съоръжения - общинска собственост, се използват от гражданите за постигане целите на физическото възпитание и спорта."

2. Създава се чл. 50а:

"Чл. 50а. (1) Извън случаите по чл. 50 спортните обекти и съоръжения - публична държавна и публична общинска собственост, се предоставят на физически и юридически лица чрез концесия по реда на Закона за концесиите.

(2) В случаите по ал. 1 концесионерът е длъжен да предоставя обекта на концесията за ползване възмездно или безвъзмездно на други физически или юридически лица за тренировъчна или състезателна дейност."

§ 21. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г.) в чл. 61, ал. 3 се създава изречение второ: "Част от концесионното възнаграждение, но не повече от 30 на сто, определена с решението за предоставяне на концесия, се внася по бюджетите на общините по местонахождение на концесионната площ."

§ 22. Министерският съвет приема правилника за прилагане на закона в срок до 1 юли 2006 г.

§ 23. Законът влиза в сила от 1 юли 2006 г., с изключение на чл. 42, ал. 3 и чл. 58, ал. 4, които влизат в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 24. (1) Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет и на общинските съвети.

(2) Методически указания по прилагането на закона се дават от дирекция в администрацията на Министерския съвет, определена със заповед на министър-председателя.

(3) С правилника за прилагане на закона се определят и други функции на дирекцията по ал. 2, свързани с изпълнението на закона.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 17 април 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.